

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

309616

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 6,
నంపుటము. ౬

జెన్న పట్టణము 1919వ సం॥ నెవ్వంబరు నెల 5 వ తేది శుక్ర వారము
సిద్ధార్థి నామ సంవత్సర భాద్రపద మాస శుద్ధ ఏకాదశి గా.

NO. 129
నంచిక ౧౨౯

మిక్కిలి వృష్ణ జేకమగు యిండియా జేకమందు మెదడునకు చలనగలగుటకు ముంద్యము వదలుటకును జ్వరము కలిగి పొయ్యటకును కలవెందుకల పరిశుభముగ నిగనిగలాడుచుండుటకును ప్రతిస్త్రీయూ పరిపురుషునూ యుభయముగా

కామినియా ఆయిలు (రిజిస్టర్)

కలవెందుకలకు నూతన సౌందర్యమును కలిగించి వానిని బాగుగా పెంచుటకు కలిగిన శక్తి వీరకలవెందుకల కలవు. ముందుకు పోగొట్టును. శిశువులకు పట్టువంటి మెత్తదనము నిచ్చును. మెదడునకు చాలవల్లదనమును కలిగించును. పని మొదగుటకుల కలవెందుకలకు ముల్యమును పోగొట్టి నూతన కాంతిని కలిగించును.

కామినియా ఆయిలు కలవెందుకలను లన్నిటిలోను శ్రేష్ఠమైనది. స్త్రీలకు పురుషులకును వెక్కిరింపి పురుషులకును సునరించినది.

నేడు కలిగిన నుపయోగించుచుండు.

వెల ఒకబుడ్డి 1-0-0 ని. పి. చార్జీ 0-5-0 అణాలు.
మాడుబుడ్డు 2-10-0 ని. పి. చార్జీ 0-12-0 అణాలు.

సోల్ ఏజెంట్లు:

ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్ అండ్ కెమికల్స్ కంపెనీ,
155, జుమ్మా మసీదు, బొంబాయి.
(D 126 W 100)

ఆత్మజిజ్ఞాసా.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి.

వ్యక్తిత్వము సత్కారమును గురించిన శాస్త్రీయచర్చ.

ప్రంథకర్త:- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. క.

కన్నడవాచకము గ్రంథము. వెల రూ. 0-8-0.

మొదటిది, ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము

పోస్టుబాక్స్ నెం. 212, మదరాసు.

మిలయ చందనము

(1251) పెగ్గోగమందు మృత్యువను మందు పుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎవరికిని తెలియదు. బల్బము లేదు. పితికా లేదు. మృత్యును కలిగితిత్వము వనితలు. మచ్చమైన మా ముఖచందనము ఎటువలె తెలుపు, వచ్చు అను మామూలిభవము. గోగమందు మామూలుగా మృత్యును. దట్టి 1-3 1-0-0 గంధరసపార్శ్వము. కామినియా

ఆమ్మ తాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమాషధము

వెల స్వల్పము

తల నొప్పులకు

వేరు పొందినది.

గుణము లేకుండిన

మీ పైకము మీకు

ఇయ్యబడును.

పనమూలికలచే

చేయబడును.

నువాసన గలది.

గుణ మధికము

పంచభాషను

చూచి కొనిన

మోస ముండదు.

ఒక సారి పరీక్షించి

చూడుడు.

చక్కని డబ్బీలో

వెల రా ఆణాలు.

అన్ని దుకొణముల

లోను దొరకును.

ఆమ్మ తాంజనము డి. హా,

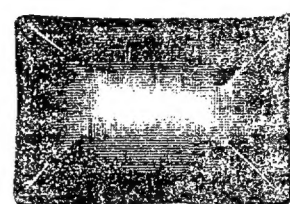
6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

109, ప్రేరి రోడ్డు, పోర్టు, బొంబాయి

ఆశ్చర్యములో నాశ్చర్యము.

వివోదమైన గాలి తలగడలు.

నీటియందు కొర్రాయొక్క మరచిలను తీసికొని వారలినవలకు గాలిని వింపుకొని మరచిలను మునువటివలె తీసి

చిన యెడల మిక్కిలిసాఖ్య కరమైన కలదొందెను. ఆ కర్మరతనవృద్ధు మరచిలిన గాలియంతయు పోయినట్లే జేబులో గాలి ఒడియించి గాలి యందుకొనవచ్చును. ఇది శిశోభాధ గలవారికి,

ప్రయోజనమును కదిలిన ప్రజాసామాన్యమునకును విశిష్ట ప్రయోజనకరమైనది. ఒక సారిపరీక్షించి సాఖ్యమును పొందును కలదొందు 1-కి అణాలు 0-8-0, కపాలభిక్షు ప్రత్యేకము (536) చిరునామా:- ధనలక్ష్మి కంపెనీ, నెం. 6, వెంకటేశ మేష్ట్రవీధి, సాహుకారుపేట, మద్రాస్.

ప్రకటన

మహా మహాపాథ్యాయ కొక్కండ వెంకటరత్న కవి విరచితములైన అమృదిరములైన ఈక్రింది గ్రంథములు గలవు. అంధ్ర భాషాభిమాను లెవరైనగ్రంథముల నమ్ముచేయించదు. వెట్టెదలెని వెంకటరత్న కవి కుటుంబమునకు దగిన ధనసహాయము చేసి గ్రంథముల వివరములను సర్వస్వాంతర్యములను బడచుగలరు. అందువలన భాషా సేవకు చేయుటయును నిస్సహాయ స్థితియందున్న వెంకటరత్న కవిగారి కుటుంబమునకు సహాయము చేయుటయును రెండు సుఖ్యరములు గలవి గలవు.

1 శ్రీమతి మాధవము (నాటకము) 2 భుటి కాచలమహాత్యము (ప్రబంధము) 3 అబామిలో పాఖ్యానము, (యక్షగానము) 4 సత్యనారాయణపాదసము (ప్రబంధము)

ఈ విషయమై వివరములను తెలిపికొన గోరవారు క్రింది చిరునామాకు వ్రాసికొనవలయును.

వెంకటరత్న కవి గ్రంథములు

ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము, తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.

శ్రీరామకృష్ణ పరమహంస

ఉపదేశావళి. తెలియబడును. ప్రతిదినము పఠించు దగినది. కొద్దిప్రతులు మాత్రము మిగిలియున్నవి. క్రయరసము. ప్రతి 1-కి రూ. 0-12-0, పోస్టేజి రూ. 0-8-0.

శ్రీరామకృష్ణమందిరం, గొడుగుపేట, మతిలిపట్నం. (1700)

హిందూదేశమును ధారిత్ర్యము బారినుండి మర

లించెడు ప్రకటనము.

అయ్యో, మనదేశము జరిగియున్న నరకములను పరిశ్రమ వృత్తులకు లేక జ్ఞానముచే బాధపడుచున్నార. అందుచే మన జరిగియున్న పోర్తాహము కలిగించుటయు మనదేశ స్వదేశి కర్మ వాడుకయు జరుగగలసి యున్నది. కేవల జరిగియున్న పిల్లులు ముఖరాగింద యీ భావనను శుద్ధ చేసి కొలువగాని ఆ వై అయిదాదినములలోగాని జేకాభిమానులందరు విష్ణు శ్మశన సాక్షిగ స్వదేశివ్రతము వైకొనవలెను.

మున్నన లింగ్విరాజ

(1739)

పెద్దాపురం.

ఏలూరులో జమీందారులను, గొప్ప వర్తకులను, జాగ్రి
టుమిల్లు స్థావరముల నగు మోతే గంగరాజుగారిని పెరుగని
కారు లేరు. గంగరాజుగారు పెండ్రులు, కంపుయండిన వారి
లో నొక్కరు. వీరియొద్ద 10 బస్తాల (ఫిల్లి భోగములు)
వియ్యమండినవి. ఇట్టి రకము వియ్యములు కమాకడీన చేయు
ట ప్రభుత్వమువారి యొద్దేకేమకారు. కాకపోయినను, నీ
వియ్యములు తమస్వీయ దారు గారు స్వాధీనము చేసికొనిరట.
గంగరాజుగారి యొద్ద నే. 5000 బస్తాల సన్నాట్రుగడములు
ను 8000 బస్తాల ఫిల్లి భోగములును, నుండినవి వీరికి పెండ్రు
నహాదాఖలు చేయబడినవి. గంగరాజుగారు తమ మరల
నీధాన్యమును వియ్యము చేయించి, యిచ్చుట కొత్త కొత్త
ను సర్కారి వారి ఉద్యోగస్థులందునకు
సమ్మలించక, యా సరకును కమాకడీన చేసిరి. ఫిల్లి భోగము
లను రు 7-8-0 మొదలు, రు 8-0-0 ల వఱకు పెట్టికొంటిమ
నియు, తరుగునకును. అద్దెనును, వడ్డీకిని మఱియొక యాసాను
వట్టుననియు పెంరచెత్తకొన్నను ముంబాయి
సాహెబుగారి ధాన్యమును స్వాధీనమునకుకొని రు 7-8-0
లు చొప్పున ఖరీదు నిప్పించిరనియు గంగరాజుగారు బహు
లోపముతో తెప్పి యున్నారు. గంగరాజుగారి పేరు బ్లాకు
లిస్టులోనైనను కేర్పబడియుండలేదు. ఎన్నడును వీరు ప్రభుత్వ
మువారి యొద్దేకేమనకు వ్యతిరేకముగా నడచువారును కారు
అయినను వీరిని నహగురు యెదుట హూహాయూకుగారు
అగౌరవముగ మాటలాడుటయే కాక, గంగరాజుగారి పెండ్రును
రద్దుచేయించివారట, పెనానాడలో పిచ్చయ్యగారున్న

చెన్నపురి ఆంధ్రాశ్రమము.

ఆంధ్రులకు భోజనశాల.

ఆశ్రమనిధికారి కు విజ్ఞాపనము.

ఆంధ్ర మహాశయ్యలారా! చెన్నపురిలోని కళాశాల లందు చదువు ఆంధ్రవిద్యార్థులకును ఇతరతరములనుండి చెన్నపురికి వచ్చువారికిని అవకాశములు భోజనములనుగూడ కలిగించుటకు తగిన ఏర్పాటు లింతవరకే గలవననుచున్నందున కలసి కలిసి ఆశ్రమము మొదటి విజ్ఞాపనము అనునందున నేనిది తర కాంక్షతోకలసియు వానినియుండిన. కావ్యానుమలను చదివినవారిలో నుండి 1917 వ సంవత్సరములో నొక కాదు నాతో నీవిషయమును ప్రస్తావించి కావలసినధనమును చెప్పిన ముని. పిమ్మట నేనియేడు రాజమహేంద్రవరమున నుండగా సర్వమును సంకల్పమైదిగాన వెంటనే బయలుదేరి రావలెనని వారు నాకు వ్రాసినది.

జూలై నెల 7 వ తేదీన ఆంధ్రాశ్రమము పూర్వం భింపబడినది. ఇప్పుడు నుమారు 80 మంది నెలవెక్కించాడు ఇతరులను మొత్తము పూటకు 100 మంది భోజనము చేయుచున్నాడు. కాని, పూర్వంభించినవారికి తలచినదేమిని వెల్లుబిడి ధనము లభించలేదు. వచ్చుచున్న సామ్యులలో నుండియే నుమారు 400 రూపములు వెట్టి అవసరముగ కావలసిన వస్తువులను కొనవలసి వచ్చినది. ఆగష్టు నెల వరకును అసగా 28 రోజులు మాత్రమే యితరుల సహాయము కొంతవరకు లభించినది.

ఆగష్టు నెల 1-వ తేదీ నుండియునే నోటరిగానే దీనిని నిర్వహించవలసి వచ్చినది. ఈ మార్పులవలన ప్రస్తుతమున్న యింటిని వదలవలసి గూడవచ్చినది. ఆశ్రమమునకు కావలసిన పాత సామగ్రియున్నది ముందుగానున్నది నుమారు నూర్గురు ఆంధ్ర విద్యార్థులతో శోభింపించుచున్న యీ ఆంధ్రాశ్రమమును నిలువ వెట్టుటయున్నది. 500 రూపములైన కావలయును. ఇతరభోజనశాలలవలె నది యొకరిలాభమునకై వెట్టుబడినది కాదు. దీనివలన లాభము కలుగునేని అందు కొంతభాగమును ఆశ్రమమునకు మూలధనముగా నుంచి మిగిలిన దానిని ఆంధ్ర విద్యార్థిని కిచ్చివేయుచున్నాము. దీని పాలనమును కూడ నొకరియధీనముగా క చేస్తూ పురిలోని ఆంధ్రాశ్రమముల యధీనమునం దుంచ నిశ్చయించివాము.

దత్తమండలముల వారు ప్రత్యేకముగ నొకభోజనశాలను నిర్మించుచున్నార. వై. ఏం. వి. ఏ. వారొక భోజనశాలను నిర్మించుచున్నార. ఇట్లుండ ఆంధ్రవిద్యార్థుల సగు పోయినవకు ఉత్తరాంధ్ర మండలములవారు సహాయము చేయకుండిన చెన్నపురిలోని మన ఆంధ్రవిద్యార్థుల భోజనమునకై చాల కష్టములు పడవలసినవచ్చును.

2. కావున తాము ఆంధ్రవిద్యార్థులవై శ్రీమానముంచియు, చెన్నపురికి వచ్చెడు ఆంధ్రుల సౌకర్యమును పాటిచియు తమకు తోచిన విరాళములను పంపించి యీ విషయమును మన ఆశ్రమమున వన విద్యార్థుల ఆశోగ్యమును కాపాడ గోరవను. ఈ విరాళములకు, పాలనసంఘమువారి ఆదాయకర్మముల కట్టికను ఆంధ్రాశ్రమమున దెప్పటికప్పుడు ప్రకటించుచుండుము.

వేమయ్యూడి శేషగిరిరావు.

ఆంధ్రకల్యాణకావ్యమునందలివిషయము.

7 రోజులవెట్టిపేర్లు, వార్తలును మదిరాను. ఏలూరులో మేదుర నాగేశ్వరముగారు మున్నగు ముమాయూనుగారి ప్రియులున్నారు. ఏలూరునర్తకులలో పదిమంది వెట్టులగూడి ప్రభుత్వమువారికి గావలసిన భాగ్యముగాని బియ్యముగాని, నిర్ణయమున ధరలవ్రాకారును కష్టము చేయుదుమని అర్జీలను తీసిపోయి దానిని దివ్యులకై వెట్టులగానికిని పంపినను ముమాయూనుగారు తలకొని యిదికారమును తమయిష్టము కచ్చిన నుగ్గురు వర్తక యిచ్చిరట. వరుసచేటి పున్నయ్యగారి భాగ్యమును స్వాధీనముచేసికొని వైచారికే గట్టబెట్టెడి. వెంటపాడులో నూర్మనారాయణగారు రహస్యముగా బియ్యము సేగుచుతిచేయుచుండినందునకై పోలీసు సచివ స్పెక్టరుగారు పోలీసుస్టాన్షన్లను స్వాధీనముచేసికొని ముమాయూనుగారు కచ్చి ఆశాలగై దెబ్బలపాలన విడుదలచేయించిరట. తాడేపల్లిగూడెములో బియ్యపు మరల వారు రూపాయకు 7 శేర్ల బియ్యము చొప్పున విక్రయముచేయుట కొత్తగాని అటులు చేయుచుండినను, ముమాయూనుగారువచ్చి యీ కనిని తమయిష్టములకు మెకరాజుగారికిచ్చిరట. నిదదనోలలో తెనకల దుర్గయ్యగారు బియ్యపు వర్తకులు. వీరి యొద్ద 112 బస్తాల బియ్యముండెను. ఇది వెట్టుబస్తాలు; మంచి బియ్యము. ఈయన, ఈబియ్యమును సర్కారువారు కష్టముచేసిన ధర ప్రకారము విక్రయము చేయుచుమని తలచు తీసిపోయి దాని గారితో చెప్పియుండినను వారిసరకును స్వాధీనము చేసికొని బస్తారు 14-12-0 ను వెలగలిగి యుండెను 18-10-0 ను మాత్రమే కట్టియిచ్చిరట.

మంగరాష్ట్రీయ శాసనసభ.

పోలీసువారి అక్రమ ప్రవర్తనము.

కోనాల్వే ప్రభువు ప్రసంగము.

ఈనెల 8 వ తేదీన జరిగిన కాసన సభయందు పోలీసు వారొక శ్రీని ఆశ్రమముగ వాదించుటనుగూర్చి యొక సభ్యుడు ప్రశ్నించెను. అందులకు ప్రభువుగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. పోలీసువారిచే వాదించబడిన దని నెలకు తలచిన శ్రీ ప్రభువు మా జాకాటును. ఫరీషూరు జిల్లాలో సర్వూర్ముగూర్చుచునం దామెధర్మమును కడించుమట్టి అను సత్యము బట్టల దుకాణమును దోచుకొనినవారిలో చేరి యుండి ననిపోలీసువారి కనుమానును కలిగినది. ఫిబ్రవరినెల 7 వ తేదీన ఆశ్రీని శ్రీని శ్రీనిబట్టలను తీసికొని తనధర్మ యింటినుండి తనప్రతినిధికి మహేశ్వరవాడికి పోయెనని శ్రీని తేదీని పోలీసుయొన స్పెక్టరుకు తెలిసెను. ఆమె 10 మైళ్ళుదూరం పోయినది. 9 వ తేదీ ఉదయమున నామెప్రతినిధిని పోలీసు వారు సోదాచూడగా 4 కొత్త ఫోటోలు తుల దొరకినవి. వానిని నుగ్గురి ఆమె సరియగు సమాధానము చెప్పితే పోయెను. ఆమెను ఆమెనిబట్టలను పట్టుకొని 5 మైళ్ళదూరమున నున్న భంగా పోలీసు స్టేషనుకు భటుల కాకలాకింద పంపి యొన స్పెక్టరు కురియొక యింటిని సోదాచూడబోయెను. ఆమెను పట్టుకొనినపు డామె బట్టపై నిరక్తపుడాగులు కనబడినవిగాని వానినిగూర్చి యొన స్పెక్టరుప్ర డేషియము విచారణ చేయలేదు. దారిలో రక్తము ప్రవించుటను చూచి కూడనన్న పాడు కనిపింప రక్తపు డాగులను మూయుట కామె కొక గుడ్డనిచ్చెను. స్టేషనుకు రాగానే సబ్బునిచ్చి రక్తపుడాగులకు కడిగివేయుచున అత డామెతో చెప్పెను. ఆరాత్రి తల్లి యొన పిల్లలను స్టేషనులోనే యుండిరి. వామినమీద పిల్లలను వదిలేదనిన అతడు చెప్పెనుగాని ఎవరును వామిన ఇ య్యారలేదు. కాన వారిని వడవమీద టూల్కాకును అటకుండి ఎడ్లబండిమీద ఫరీషూరుకును పంపుటకు నలుయొన స్పెక్టరు నిశ్చయించెను. వా ర్ధరాత్రసమయమునకు టూల్కాకు వచ్చిరి. బండిదొరకలేదు. కాలిడెకను ఫరీషూరుకు బయలుదేరి 11 వ తేదీ యుదయమున కచటికిచేరి. ఆమెను జయలులో నెంచగానే పోలీసువారు తన్ను కొట్టిరని ఆమె చెప్పెను. వైద్యకరీతు జరిగింది. వెబ్బులు తగిలిన గురుకు తమియొన కనబడలేదు. ఆరాత్రి 11 గంటల కామెవ్రసించెను. కనుపు చనిపోయి కల్గియుండెను. ఆవిడ్డ 3, 4 దినముల క్రితమే గల్ప మున చనిపోయి యుండునని వైద్యుడు చెప్పెను. ఆమె కల సటు అధికముగా కలిగియుండును. ఆమెను పట్టుకొనక పూర్వమే విడ్డ చనిపోయియుండును. ఆమెను పోలీసువారు కొట్టిర నుట కాధారము లేదని విచారణలో తేలికది. పట్టుకొనబడునప్పటికే రక్తపుడాగు అండుట అండులకు మరియొక నిదర్శనము. బండిని మరుర్పుటకును బండి దొరకక పోయిన బసమరుర్పుటకును నాటి రాత్రి టూల్కాలో పాడుకనిపింప చాల ప్రయత్నించెనుగాని సాధ్యపడలే దనిపూడ తేలికది. ఈలోపమునకు టూనస్పెక్టరుకు నలుయొన స్పెక్టరుకు బాధ్యులు. రక్తపుడాగులు తనకు కనబడనేలేదని యొన స్పెక్టరుకు ఆమె బహిష్కర్యుండునని తలచితిని నీ సబ్బుయొన స్పెక్టరుకు తెలిపిరి. చెరసాలలో నుండగా వారిద్దరును గూడ నామెకు ప్రశ్నిం తిరిగాన నామె ప్రయోజనముచేయదగినశీతిలో నున్నదాదా అను విషయమును వారు గమనింప దగినది. వారకాగ్రత కలననే యిట్లు చేసిరిగాని వారికి దురుద్దేశమేమియులేదని స్పష్టమైనది. కాని పోలీసుయొగ్గురు లిట్లు జాగ్రూకత లేకుండా పనిచేయుటవలననే పోలీసు శాఖకంతకును గూడ నకట్లాతి కలుగుచున్నదిగాన నా సజుయొన స్పెక్టరుకు స్యతం త్రాధికార మియ్యగూడదనియు 18 నెలలవరకు తక్కువ దర్జాకు మార్చుకలె ననియు గవర్నరు గారు త్రయపు చేసిరి. ఇన స్పెక్టరు బాధ్యుర స్వల్పమగుటచే నొక సుకర్నరకాల మకదుతక్కువ దర్జాకు మార్చబడెనని ప్రభువుగారు నడిచిరి. కలకత్తాలో ఇండ్ల బాడుగలు చాలపాడుగా నుండుటను గూర్చి విచారణ చేయుటకొక సంఘము నేర్పరుపదగునని ఫిలిప్పుగారు పాడించిన తీర్మాన ముమోదించబడినది.

మా లండను లేఖ.

పి చెంచయ్యగారు ది. ఏ. ఎమ్. ఎల్. మా కిల్లు వ్రాయుచున్నార. కాంయంటు కమిటీయెదుట సాక్షుల విచారణ జరుగుచున్నది. ఈ కమిటీవారు వారమునకు 8, 4 దినములు కూర్చుండరు; ప్రతిదినమును ఉదయము 11 గంటలు మొదలు సాయంకాలము 5 గంటలవరకు పనిచేయుదురు. నే నివగరములేరుటకు పూర్వము లోకమూల్యులెటకు, మాధవరావు, బీసెంటుమ్మ, రామస్వామిఅయ్యగారు విచారింపబడిరి. నేకు వచ్చినతరువాత నమధా చింతామణిగారు మిరవాదుల కతు మనన, మోహరూప సమితిపక్షమున జిన్నా గారు ను కార్మికుల పక్షమున వాడియాగారు సాక్ష్యమునిచ్చిరి. నేకు కాంగ్రెసుపక్షమున కృషిసలక నిశ్చయించితిని. కాంగ్రెసు కార్యదర్శి తగు పట్టుగారు కిల్లు పార్లమెంటు సభవారిచే ఆమోదికమగువరకు నే నిక్కడ నుండవలెనని నడిచిరి. నా కిక్కడ చాల పనియున్నది.

ఆంధ్రరాష్ట్ర సమస్యనుగూర్చి నాసాక్ష్యమును గైకొ నవలసినదని కమిటీవారికి దరఖాస్తు నంపితిని. రామచంద్ర రావుగారు, నేనును ఈవిషయమునుగూర్చి యొకమిమోరాం దమును తయారుచేయుచున్నాము. నావాక్కులమును గైకొం దురనితోచుచున్నది. వీరియెట్లున్న ఈమిమోరాండముకమిటీ సభ్యుల కెల్లరకును అందునట్లు చేయుచును. నాయరుకతును వారు తెలిపిన దురభిప్రాయమును ఖండించుటకు నేకు (పెన్సి డెన్సింపుము కతును సాక్ష్యము నీయవలెనని కృషిలు కలచుచున్నాను.

మిరిది కరకే నాపేర సామ్యుకు పంపియుండురని తల గను లండను నగరము అతివ్యతి కరమగు క్రికేటు. సములకు కనీసము 8500 రూపములు కావలసి నెయములను గూర్చి ముందు తెలియ

తేని ప్రజల కారోగ్యము గాని ప్రైవేటుముగాని దృఢవంతముగ నుండజాలవు. దేశమునం దంతటను మహాదారిద్ర్యము వలనను వీర్యము తగ్గి ఆరోగ్యము చేకూరజాల ఆయుర్దాయము క్షీణించుచున్నది. వీరోగమువచ్చినను ప్రజలు దానిని భరింపజాలకను మృత్యుదేవత వాతబడుచున్నారు. ఆహారవద్దాభివృద్ధి ధరలు వికరీకరణముగ పెరిగిన కాలమునందు ప్రజల భరణక్రియ బాతుగ తగ్గినది. రాఘవేంద్రరావుగారు తెలిపినటులు ప్రజల యారికసితి వృద్ధిబొందినగాని దీనికి ప్రతిక్రియ గాన్నించదు. పాలకులును శ్రీమంతులును సీ సమన్యను నిర్ణయించుట ధర్మముగ నున్నది. నిర్మలదశమును ప్రజలకు సమకూర్చుట కార్యోరేషను వారి కనియై యున్నది. లక్షల యాశ్రయములను వ్యయము చేసిన తరువాతను సయితము కార్యోరేషనువారు పురవాసులకు వడకట్టని నీరును నందజేయుట యనుచితము. ఈ పవయమై ప్రభుత్వము వారు కార్యోరేషను వెంటనే ప్రయత్నములకు జేయుట యవసరము. చెన్నపురి కరిసరములందు ఇండ్లను కట్టుటకు కావలసినంతస్థలముగలదు. అయినను పట్టణము జనసమృద్ధిమై కాపురమున కిండ్లులేకున్నవి. చెన్నపురమునందు గల 59,593 గృహములందు 5,25,412 మంది నివసించుచున్నారు. ఇంటికొకటికి 9 మంది వంతున కాపురముచేయుచున్నారు. జనసమృద్ధిముగల భాగములందు ఇంటికీ 15 నుండి 20 మందియును నివసించుచున్నారు. పురవిస్తరణ కద్దతి నవలంబించిన గాని చెన్నపురి కీదుర్దశ తొలగదు. ట్రాము మార్గములను రైలుమార్గములను వృద్ధిచేసిన ప్రజలు పుర కరిసరములందు శుభ్రమైన యిండ్లయందు నివసించుటకు సాధనము లేర్పడును. శిశుకుశలమును గురించి రాఘవేంద్ర రావుగారు వ్రాసిన విమర్శనము ముఖ్యముగ నున్నది. గతించిన 5 జేండ్లయందును పుట్టిన 57,021 శిశువులందును 5 ఏండ్లు నిండకపూర్వము 8588 మంది చనిపోయిరి. గత సంవత్సరము 7,068 శిశువుల మృతినొందిరి. ఈ శిశుమరణముల నాపుటకై శిశుకుశల శాఖ స్థాపించబడినది. ఆ శాఖ వీరసింగు బాయిగారి యాధిపత్యము క్రింద కని జేయుచున్నది. ప్రసవములకు మంత్రిసానుల సంఘమును పిల్లలకు తల్లులకు మందులను పథ్యపానాదులను నొసంగియుచు మూతా శిశువుల ప్రాణసంరక్షణమునకై కార్యోరేషనువారు చేయుచున్న సహాయము శ్లాఘ్యమై ఇతర పురపాలక సంఘము లవలంబించుటకు యోగ్యముగ నున్నది. గత సంవత్సరమునందీ శాఖకై కార్యోరేషను రూ. 20,000 లను వ్యయము చేసినది. ఇప్పుడీ సహాయసానము ట్రిప్లికేను నందు మాత్రము గలదు. ఇంకను రూ. 20,000 వ్యయముచేసిన మఱి అయిన ప్రదేశములం దిట్టి సహాయసానముల నేర్పరచుట కవకాశము గలదని రాఘవేంద్రరావుగారు నివేదికయందు చెలిపియున్నారు. కార్యోరేషనువారు రాగల సంవత్సరమునందు మఱికొన్ని సహాయాలయములను స్థాపించి శిశువుల ప్రాణసంరక్షణము చేయుదురని నమ్ముచున్నాము. ఆరోగ్యశాఖ రాఘవేంద్ర రావుగారి యాధిపత్యముక్రిందను బాగుగ కని జేయుచున్నదని నివేదిక చెలుపుచున్నది. కాని చేయుచున్న కనికరమును చేయవలసిన కని విశేషము గలదని నివేదిక విశదము చేయుచున్నది.

గంధిమహాత్ముని స్వదేశియవదేశము

—౦౦౦—

మన దారిద్ర్యవిమోచనము మన పారతంత్ర్యవిమోచనము మన స్వదేశి దీక్షపై నాధారపడినదని గంధిమహాత్ముడు సరళ ముఖదేశము చేయుచున్నాడు. వారితో సన్నిహితసాహచర్యముగలవా రందరును వారి యత్నాహమును గలిగి స్వదేశి వ్రతమును బూనుచున్నారు. గంధిమహాత్ముని స్వదేశి దీక్ష కేవలము బాహ్యవ్రతమే మునకు మూత్రము సంబంధించినది గాదు. అది భారతీయుల రక్షణములందు బ్రవేశించి వారి ప్రకృతినంతయును మార్పుట కేర్పడినది. మనకు వంగదేశ విభజన సమయమునందు పట్టపక్షి స్వదేశిదీక్ష బాహ్యదీక్షయును సంతర్పితముగాకను విదేశ ద్వేషభావముతో నారంభమైనది. మనదేశమునందెప్పుడీని నాభావము పోలేదు. ఆంగ్లవస్తు బహిష్కారము స్వదేశిదీక్షయని కొందరు భ్రమపడుచున్నారు. స్వదేశి వస్తుభారణము స్వదేశి దీక్షయని కొందరు మరియుచున్నారు. కాని గంధిమహాత్ముని స్వదేశిదీక్ష బాహ్యదీక్షములకు మూలాధారమైన భావార్థముని వారి యువదేశములు వారి యాచరణములు వారి సత్కార్యములు మును తెలుపుచున్నవి. గంధిమహాత్ముడు మన కరాధీనత తొలగటకు సరళజీవనము సాధనమని యువదేశించుచున్నాడు. ఏ విధమున నైనను బాహ్యవ్రతవృత్తియందు స్వదేశివ్రతము సాధ్యమైనను సంతోషవృత్తియందు స్వదేశిభావము స్థిరపడనపుడు స్వదేశివ్రతము సాధ్యము గాదు. అంతఃకరణమునకు శుద్ధి గలిగిన గాని బాహ్యచరణమునకు శుద్ధి గలుగదు. మహాత్ముగంధీ త్రికరణ శుద్ధిగ స్వదేశిభావ మలవడినది. వారి సన్మానమున కిదియే మూలకారణము. చెప్పిన దొకటియును చేయున దొకటియును గంధి మహాత్ము డవలంబించడు. వారి సాహచర్యము గలవారికిని నిదియల వడుచున్నది. స్వదేశిదీక్షను బాహ్యలక్షణముగ గలవారును స్వదేశి వ్రతమును కొంతవర కాచరించుచున్నారని గంధీగారు విశ్వసించుచున్నాడు. వీరి యభ్యాసము సామరులకు ప్రమాణమైనపుడు దేశమునందు స్వదేశిభావము మహాతరంగముల వలె వ్యాపించగలదు. అహమదా బాదునందుగల సత్కార్య గ్రహశ్రమవాస నియమములను బుధవారము కృత్రికయందు బ్రచురించి యుంటిని. ఆ నియమములు వ్యక్తులకు బాహ్యభ్యంతరజీవనములందు స్వదేశిభావము స్థిరపడుట కేర్పడిన పని విశదమగుచున్నది. సకలైంద్రియములు వశ్యములై యుండుటకు ఆశ్రమమునందు నిత్యకర్మాచారము నియమింపబడినది. ఆశ్రమవాసు లరుణోదయమున లేచి రాత్రి బాముప్రార్థన పోవు సంతవరకును. నియమాను సారముగ నాశ్రమ వాసులు దినదినమును గడవవలసి యుండును. ఈ నియమావలంబనము బలారోగ్యములకును చిత్తశుద్ధికిని పరమసాధనముగ నున్నదని ఆశ్రమవాసుల యనుభవము తెలుపుచున్నది. ఇప్పుడు దేశమునం దంతటను స్వదేశి వ్రతభావము వ్యాపించుచున్నది. వ్యాపకమున కవసరమైన బాహ్యభ్యంతరసాధనములు మూత్రము గనిపించుట లేదు.

గంధిమహాత్ముని సాహచర్యము గలవారు సిద్ధిభేదము లేకను వారీయువదేశముల వాచరించుచున్నారు. లక్షాధికారియైన శంకరులూలు గారి భార్య అనుజనమును నారుగంటలు నూలువడుకుచున్నది. శ్రీమతు లెందరో గంధీగారి సాన్నిధ్యమున నూలు వడుకుటను వాటిని దర్శించుబోయిన వారు చూచియున్నారు. గుజరాతునందలి విజ

పురమునందు గంగాబాయి చర్య లద్భుతముగ నున్నవి. ఆమె ఆగ్రామవాసులను నూలువడుకుట యందు నిపుణులను జేసి వారికి జీవనోపాధిని గల్పించినది. మహాత్ముని సందేశము శంఖారావముగ దేశమునందు మ్రోగుచున్నది. స్వదేశి గంధీరశంఖారావమును బాగుగ వినివారు దాని యువదేశములను స్వీకరించుచున్నారు. భరత మారకు ముప్పుదిమూడుకోట్ల సంతానులుగలరు. ఈ మహాసంతానమే భారత మాత బలమునకు నిదర్శనము. ఈ సంతానలందు కోటిమంది గంధీ కోరికలులు కాలమును వ్యర్థముగ గడవకను దినమునకు రెండుమూడు గంటలు నూలువడుకుటకు వినియోగించిన, స్వదేశిభావము ప్రతి మనుజుని రక్తనాళమునందును ప్రసరింప గలదు. రాటముల నాదము శ్రోత్రములను బూరించి స్వదేశి మాధుర్యమును ప్రత్యక్షము చేయగలదు. ఆంధ్రపత్రిక యందు స్వదేశివ్రతమును గురించి లేఖలు వ్రాయబడుచున్నవి. ఒక లేఖకుడు ప్రకటనకై సొమ్మును కంపి వినియోగచతుర్థిదినమున దేశీయసాధనలను స్వదేశివ్రతమును స్వీకరింపు డని ప్రార్థించెను. ఆంధ్రదేశమునందు గల స్వదేశిభావమును నాచరణమునకు దెచ్చుటకు గంధిమహాత్ముని బోలిన నాయకుల సాహచర్య మవసరముగ నున్నది. ప్రస్తుతము నాయకుడు లభించక పోయినను ప్రజలు గంధిమహాత్ముని యాదర్శములను బావమునం దిడుకొని మాతృసేవారాధనమును జేయుటకై పాటుపడెదరు గాత!

సామ్రాజ్యశాసనసభ-ధర్మరక్షణశాసనము

సామ్రాజ్యశాసనసభయందు ప్రవేశపెట్టిన బిల్లు లన్నియును వివాదము లేనివిగనున్నవి. ఇన్నాల్వెన్సి బిల్లు, కస్టమర్సుబిల్లు, జనాభాబిల్లు, ప్రావిడెంటుఫండు బిల్లు మొదలగు బిల్లులందు వివాద గ్రస్తమైన విషయములులేవు. సర్ విలియము విన్సెంటుగారు ప్రవేశపెట్టిన “ధర్మాదాయ రక్షణ శాసనము” కొంత వివాదగ్రస్తమైనను దేశావసరముల కవసరముగ నున్నది. ప్రభుత్వమువారు 1863 సంవత్సరాంతరము ధర్మాదాయ రక్షణమునందు ప్రయత్నమును గల్పించుకొనుట మానుకొనిరి. అసభికారసభ్యులు శాసనసభలయందు ధర్మాదాయ రక్షణశాసనములను ప్రవేశపెట్టుటకు ప్రయత్నించినపుడు ప్రభుత్వములు ప్రతిఘటించినవి ఇప్పుడా భావమును పదలి విద్యావంతుల సుకల్పముల కనుకూలముగ ప్రభుత్వమువారు శాసనమును జేయబూనుకొనుట యుక్తముగనున్నది. ఈ శాసనమునందు ధర్మకర్తల నియామకమునకును, ధర్మాదాయమును రిజిస్టరు చేయుటకును, ధర్మాదాయ వ్యయముల పట్టిలను ప్రచురించుటకును నియమము లేర్పడును. ప్రజలు ప్రతిఘటనమును జూపిన శాసన ముపసంహరింపబడు నని విన్సెంటుగారు తెలిపియుండిరి ధర్మాదాయమువలన లాభములనుబొందెడివారు ప్రతిఘటించుట సహజము. ధర్మాదాయవిషయమై కలహములు పెరుగుచున్న కాలమునం దిట్టి శాసన మవసరమని దేశీయమును గోరువా రంగీకరింపగలరు.

తెనాలి అల్లరులు

తెనాలియందు బియ్యపుమరల యెడమూసులు ప్రజలకు బియ్యమును అమ్మించునన నాయూర రెండుమూడు దుకాణములు లూటి చేయబడిన పని యుచు జిల్లా కలెక్టరు వచ్చి బియ్యపుధరను నిర్ణయించి పోయినతరువాత వైనను వర్తకులారధరకు

బియ్యము నమ్మటలేదనియును జనులయంద శాంతి పెరుగుచున్న దనియును తెలియుచున్నది. భాద్రపద ఆశ్వీజ కార్తిక మాసములందు ప్రజలకు కనలు లేకను కష్టపడుచుండురు. ఈ కాలమునందు మహాత్ముము వారికష్టముల నినుమడించును. అల్లరుల నాపుటకై ప్రజల సంతోషమునందీ మూడుమాసములును సభికారు లేమరకయుండుట యవసరము.

చెంచయ్యగారి లేఖ

ఆంధ్రరాష్ట్రీయోప సంఘపక్షమున రాయరాజగ వెడలిన చెంచయ్యగారి లేఖను వేరొక చోటను బ్రచురించితిమి. దానియందు వారింగ్లాండునందు మూడుమాసము లుండుట యవసరమనియును వారి ఖర్చులకై రూ 3500 లను కంపుట యవసర మనియును వ్రాసినారు. ఆంధ్రప్రముఖులు వారివిన్నపము నాకొని వారిని సమ్మి ఇంగ్లాండునకు బోయిన చెంచయ్యగారికి వెంటనే సహాయమును జేయుట కేర్పాటులను జేయుటకు వేడుచున్నాము.

అఖ్యతుపత్రి కాపంపాదకునకు శిక్ష

అఖ్యతుసంపాదకుడు మాలా నాసయ్యుడు ఫజ్లాబు రహమతుగారు లక్నోయందు గొందరు సత్కార్యవాదులు నిరసింపబడు తేరిన ప్రసంగములను ఖండించుచు వ్రాసిన వ్యాసమునకు శిక్షకు పాత్రుడయ్యెను. ఆయన 10 నెలలు కారాగృహమునం దుండవలయును. ఆయన చెరసాలకు బోవుచు బంపిన సందేశము మననియము. “యథార్థముగ నుండుము. నీ భావములను దెలుపుము. సత్యమును ప్రకటింపుము. దీనిని సర్వత్ర వ్యాపకము చేయుము. సాహసీకులు మాత్రమే సజీవులు”.

ప్రయాగ్ సర్టిఫికేట్లు:—అహరహాధ్యములు గడ్డి నూలి బట్టలు ఉప్పు మలపాటలకు గోసంతులు దీక్షమాత్రమే నీవిలు సన్నై డైరెక్టరులు ప్రయాగ్ సర్టిఫికేట్లులిచ్చి వరెని (ట్రాఫిక్ కంట్రోలురు గారు నిర్మాతంకి ప్రత్యక్షురైచ్చిరి. కాన నికయును ప్రెసింబడిక కన్సువుల సర్టిఫికేట్లులు కోరవాకుమాత్రమేదరఖాస్తులకువరెని నీవిలుసన్నై డైరెక్టరు గారు క్రికటింబిరి.

బళ్లారిలో అభినందన సమావేశము:— ఈ నెల 5 తేది శుక్రవారం ఉదయం 9-30 ఘంటలకు ఆనందబిల్ భావనహమాన అబ్దుల్లా సాహెబ్, బహదూరు గారు (మదరాసు గవర్నమెంటు కవుకల్లో మొదట) బళ్లారికి వెళ్లెదరు గనక వారికి పూజారములు సమర్పించి వాస్తవముతో వారి రయితే స్టేషన్ నుండి కలెక్టరు దొరగారి బంకబాసన డిక్షెంపుతో కొనిపోవుటకు రిక లేవ కనివారం సాచు కాలం 5-30 ఘంటలకు వాటిలూప వాటికి భవనమునందు సభజగును. ఆ సభయందు సాహెబ్ గారి పీఠ్యులసోదీ యేవకా ప్రెసిడెంటు హెచ్. కృష్ణారావు గారి డిప్రీప్రభోష్ట ప్రసిడెంటు హోదాకలిగినవగు గారు అభివర్ణించుటకు ఏర్పరుబడినది. శ్రీకృష్ణబడ్డి బాద్లకల్లో దొరగారు ఆ గౌరవాధికర్యము దశతో సంగీరించినది ఎన్. అబ్దుల్ గౌరవ సాహెబ్, వి. కేవల్పు కెట్టిగార్లు ఆహ్వానితులక నంబిరి.

ఆస్తి మనులకు సంధిమరతుల నర్పించుట.

వ్యాపారు, పెట్టెలకు 3:—సంధిమరతుల యెడలకు దర్శింపన్న ఎం. దుడ్రాగా కెట్టి ఆహ్వానము లేకపోవు సురంపబడిన సంధిమరతులకు ఆస్తి కుట ప్రతిం. 3. తుక జర్కయితులతో గొప్పదిరి. ఆకాగితులతో గాన వియన్నా లే. 3. కలివాడు వ్యాధిమదరాన్ నాకుడు కేవలము ఎంబి వారా మరత

పారిశ్రామిక సంఘమువారి రిపోర్టును గురించి ప్రాసెక్
(వభర్తవ్యులవారి యభిప్రాయములు మాకందినవి. మేము
దాని శాలోచించి భారత సచివ్రసకు పంపవలసిన సంగతులను
నిర్ణయించి పంపితిమి. భారత సచివ్రసలో సంగతి సంబంధముల
శాలోచించుటకు శ్రీ భామను హాల్ందుగారు. ఇంగ్లండుకు
వెళ్లిరి. కొద్దికాలములోనే ఇండియా ఆఫీసువారు సంగతు
లను ప్రకటించెదరు. దానినిబట్టి పరిశ్రామికాభివృద్ధి మనకు

అంతురార్పణచేసి పనిపూర్తిరంభించవచ్చును. మనకు కావలసిన సరకులను విశేషములనుండి తెచ్చుకొని కలెక్టరేతంబు మన శేఖరులలోనే కలెక్టరు చేసికొనుటకు వీలును కల్పించెదము. మన మాదుకడదార్జునులను మనకు లాభకరమైట్లు వివిధరంగాలకు పంపింపవచ్చును, ఇంతవరకును కలెక్టరును సెలకొల్పవలసిన పదియవది ప్రజలు క్రొత్తపూర్వము సెలకొల్పి పరిశ్రమలు వృద్ధిచేసికొనుటకు, కట్టుదిట్టములను చేయవలసింది. అందుకు ప్రజలతో ద్వైతమును వానితో ద్వైతముల ననేనది సరేయను. ప్రజలు కొనసాగించు కొనుచును ఉత్సాహమును మాననియెడల గర్వములు వాటి కలెక్టరులకు కావలసిన సాధనములను కల్పించుటకు ప్రయోజనముండదు.

కలెక్టరు యూనివర్సిటీ కమిషన్ వారి నిర్దేశాలను పెంట నే ఆమెలు లో పెట్టెట కాలోచించుచుంటిమి. ధర్మా యూనివర్సిటీ బిల్లును కాసన సభయందు ప్రవేశపెట్టుదును. దాని విషయమై యోచించుటకు చాలవ్యవధి యుండును. ప్రజలు చేయు ఆక్షేపణలను మేము యోచించుదుము. కలెక్టరు యూనివర్సిటీ విషయమై చేయవలసిన కాసనముగురించి వారు ఫిర్యాదులు చేయవలసియును. తొలగిపోవుచుండుటకు వీలుండవచ్చును. ఉత్తరవిద్యార్థులకు మేము సభ్యులగు నియమించితిమి. వారు విద్యార్థిభావము పూర్వముగ కలెక్టరించిరి. వారి ఆభిప్రాయమును ప్రమాదముగ నుండగలవు. తగినంతకారణముండినగాని మేము వారు తెలిపిన సంగతుల ననుసరింపకపోము. యూనివర్సిటీ లో ఆ నివేదికను పరిశీలించి తమ యూనివర్సిటీల సంబంధములో నేమి మార్పులను చేయవలసి యుండునో తెలుపుట కోరుచున్నాను. ఉన్నత విద్యా వ్యాపకమునకు వారి విస్తృత తోడ్పడగలవని వారు విశ్వాసముకలదు. పరిశ్రమలు వృద్ధిపొందుటకు వృత్తి విద్య వ్యాపకములను. విద్యావ్యాపకమునకు పరిశ్రమభివృద్ధికిని సన్నాహిత సంబంధము కలదు.

యధ్యక్షులు అందుకు సంవత్సరములు జరిగెను. ప్రజలపట్ల ముఖ్య శ్రీరక్ష. మనకు విజయము కలిగెను. సంధి జరిగి నూతన యుగము ప్రారంభమయ్యెను. గడిచిన దానిని గురించి మన మనసరమగు చర్యలతో కాలక్షేపము చేయకూడదు. ఇప్పుడు కలిగిన యవకాశములను మనము పోగొట్టుకొనకూడదు. యధ్యక్షులు బాధకులైన శేఖరులవారు మన సాహాయ్యము నుపేక్షించెదరు. మన మునిషేక్షులలో కాలమును వృథాచేయము. మనమందరమును కలెక్టర్ షిప్ లో మన శాఖివృద్ధికి పనిచేసితిమి మన వాంఛిత మిడతలగుట.

జనాభాబిల్లు.

ఆసరము సాఫీగాదు జనాభాకు సంబంధించిన బిల్లును ప్రవేశపెట్టిరి. వారు తమ యవస్థాసమాలా నిట్లు చెప్పిరి:— ఇండియాలో 1921 వ సంవత్సరములో జనాభా జరుగ నలసి యున్నది. అందు కి బిల్లు ప్రతిపాదించిరి. ఇది వివాదగ్రస్తమైనదికాదు. పదివందవత్సరముల కొకసారి జనాభాతీరుట అచారముగ వచ్చుచున్నది. జనాభా లెక్కలను చేయుటకుల కలుగు లాభములు మనకు తెలియును. 1910 లో జనాభా లెక్కల ప్రవేశపెట్టినపుడు దీనిలాభములనుగురించి సర్ హెన్రీ డెన్సింగ్ గారు తెలిపియు యుండిరి. విద్యలేనివానికి మొదటదీనిని గురించియేమి భయముండినను ఇప్పుడు వారు దీనికి అలవాటు పడిపోయిరి. 1910 వ సంవత్సరపు అధ్యక్షులసంఘము మన మిటును బిల్లును తెచ్చితిమి. ఇందు వివాదగ్రస్తమైన విషయము లేదు గనుక దీనినిసభ్యులంగీకరింప ప్రార్థింతుము.

ప్రావిడెంటు ఫండు బిల్లు.

దీనినిసాఫీగాదు ప్రతిపాదించుచు బిల్లు తెలియజేసిరి:— 1897 సంవత్సరపు ప్రావిడెంటు ఫండు అట్లు నువరించుట కి బిల్లును నిర్దేశించితిమి. ఫండును దానిపనిలోనుండి ముసిరి ఉపాధ్యాయులకు కొంతసామ్యముట్టకెట్లుకు చాలకాలము నుండి ప్రభుత్వమునా రాలోచించుచున్నాను. గర్వములు ప్రావిడెంటు ఫండును వాక్యములో ఉపాధ్యాయుల ప్రార్థిడెంటు ఫండును అనుమాటలుకూడ చేరినట్లు దానికి నిర్వచనము చేర్చుటకులసింది. విద్యాలయములలో పనిచేయు ఉపాధ్యాయుల కిందులకు చాలలాభకరముగనుండును. దానిని బంధములను సానిక ప్రభుత్వములకు తెలుపుచుంటిమి. త్వరలోదానిని ప్రకటించుదుము. అన్ని రాష్ట్రములలోని ఫీజులకు కనుకాలముగ నుండునట్లు నిబంధనల నేర్పాటు చేసితిమి. సభ్యుల బిల్లుకు అంగీకరింప గోరుచున్నాను.

హైకోర్టు బిల్లు.

కలెక్టరు హైకోర్టు జ్యూరిసుక్ష్మను బిల్లును సర్ విల్సన్

యము మేయరుగారు ప్రతిపాదించిరి. 1794 వ సంవత్సరములో నిర్దేశించిన సరిహద్దుల గుర్తు లెక్కకు కనిపించకుండుటచే కలెక్టరు హైకోర్టు నియమ జ్యూరిసుక్ష్మను నిర్ణయించుట కిది ఉద్దేశించబడినది.

పౌరసత్వ శాసనము.

1852-వ సంవత్సరపు పౌరసత్వశాసనమును సవరించుటకు బిల్లును సర్ విల్సన్ మేయరుగారు ప్రతిపాదించిరి. స్పెషియల్ కలెక్టరును సంగతులనుబట్టి తెలియజేసిన వీలు కలిగి మేము సంభవించుచున్నది. ఆంగ్ల పౌరసత్వము ననుభవించుటకు స్పెషియల్ కలెక్టరును రకుభవించుటకు తగియున్నారా లేదా యిది నిర్ణయించవలసియుండును కావున దీనిని ఆరవరమవుచున్నది.

స్థలాక్రమణశాసనము.

స్థలాక్రమణశాసనమును సవరణబిల్లును మంట్ల గారు ప్రతిపాదించిరి. తరచుసంఘములకు భవనములకు నిర్మించుట యందు స్థలము దొరకుట కష్టముగ నున్నది. కంపెనీలకు వర్తించు నియమములను పరస్పర సంఘములకు వర్తించునట్లు చేయవలయును అపుడు వానికి స్థలములు లభించుటకు వీలు కలుగును. అందుకు కావలసిన యేర్పాటులను బిల్లువందు చేసిరి.

మనీయ, శేఖరులములు మున్నగువానికి దీనివలన ప్రతిబంధక ముండవచ్చును గాక యిది నవాబు ఆలీ చౌదరి గారు నడిపిరి.

ధర్మావాయము.

ధర్మావాయమునకు కావలసిన కట్టుదిట్టములను చేయుటకు బిల్లును విస్మెంటు గారు ప్రవేశపెట్టిరి. 1914 వ సంవత్సరములో ధర్మావాయముగురించి అధికారులు అధికారేకరులును సభచేసి విషయము సంతక మయ్యిరి. వారి నిర్ణయముల ననుసరించి ఈ బిల్లు నిర్మితమైతి. ట్రైబ్యునల్ నియంత్రణాధికారము వృద్ధిచేయబడును. ధర్మావాయము లెట్లు పనిచేయుచున్నదియు తగిన సమకాలిని ముఖ్యుల తెలిసికొనుటకు వీలు ఏర్పడుచున్నది. అందు క్రొత్తలవాత జిల్లాజడ్జిగారి దరఖాస్తు చేసకొనినయెడల ట్రైబ్యునల్ తగిన సమకాలిని మున్నట్లు జడ్జిగారు ఉత్తరువు చేయవచ్చును. లెక్కలను సరిజూపించుటకు వాగ్జూపించవచ్చును. ఆయుత్తరువు నల్లంఘించినయెడల ధర్మావాయపు నిబంధనలకు వ్యతిరేకముగ సంచరించినట్లు గును కాల విలువలను జరగకుండ నుండుటకై కోర్టువారు హక్కువిషయమై తగాదాలను పరిష్కరింపకూడదు. వారి కామధికార మియ్యలేదు దానివిషయమై కృషిచేయు బాధ్యత గర్వ మెంటువారి కుండదు అందుకు బాధ్యులైనవారే దానిని గురించి పరిష్కరించు కొనుటకు ప్రత్యక్షులగుమును. అందుచేయుచు దానిని చేసేవారు లేనపుడు ఏమియు చేయవచ్చు. దరఖాస్తు పెట్టి సభకు కోర్టువారు సార్వబంధసమక్షమున విచారింపి ఉత్తరువు చేయుదురు కేసులో సామ్య భయ ఆగునని తోచియెడల దానికి సరి పోవు ప్రవచనమును ప్రతి వారి నియమములకు కొరరచ్చును. చిట్టరెట్టులో మాలముక్తిములు ముక్తిమేకలపు వివరములలేవు. వివరములను రాష్ట్రీయకాసనసభలకు తెలిసికొనుటకు ఆరకాళ మియ్యబడును. ఆడిటింగువిషయమై సాకర్యములు కలిగించుటకు బిల్లు ముఖ్యముగ నిర్దేశించబడినది. బిల్లుగురించి చర్చించుటకు సభ్యులకుల్యవన కలదు. మత ప్రతిష్ఠాపలలో శోక్యము కలిగించుకొనుట ప్రభుత్వమునా యుద్దేశము కాదు, విశ్వాసులకు వారి కోరిక ననుసరించి వారు కొంతబాధ్యత వహించవలసివచ్చెను. సభ్యులు చేయు మానవలకు ప్రభుత్వమునా ఆలోచించుదురు.

సర్ శంకరు నాయుడు గారు

మా చందాగారి క్రొత్త— మా విస్మెంటు గారి సమాధానములో సర్ శంకరునాయుడుగారు రాజీనామానుగూర్చి దొరతనమునా చేయుచును తెలియజేసినది. సర్ నై నాడు క్రొత్తకు గారు రాలకు చట్టమునుగూర్చి బర్మాలో నిశ్చయమున వ్యాసమునుగూర్చి కూడ దొరతనమునా చేయుచును చర్యజరచరని మా విస్మెంటు గారు నడిపిరి.

విషముల చట్టము.

విషములకు విక్రయించుటను గూర్చిన చట్ట ముమొదలపడినది.

దివాలా చట్టము.

ఈ చట్టమును గూర్చిన సంఘమునందు కిక్కాడు,

మనము గార్లకు బదులు రాయితీగా నాధారము, మంట్లవద్ద గార్లకు నియమించుటకు సభనా రంగీకరించిరి.

నీకెస్టము చట్టము.

ఈ చట్టమును మా మనీ గారుపాసింది. ఆమోక తదార్థములు మున్నగువానియందు కలిపి లేవనడ చేయుట కి చట్టము తయారించబడినది తెలిపిరి. పిమ్మట ప్రముఖచట్టమును కూడ నుపాదించిరి. ఉపాధ్యాయుల సదుపాయమున కిచ్చటముపాదించబడిన దని. పిమ్మట జనాభాచట్టము నుక పాదించిరి.

మంట్ల కలెక్టరు

ఈక్రొత్తలను మా చందాగారిగారి. మా విస్మెంటు గారు క్రొత్తకెస్టముచ్చిరి. (1) ఆపీఠ చేయుటకు ప్రీవీకౌన్సిలునాకు అప్పీలెషన్ ముద్దాయిలలో 21 మందికి ఆమతి లొసంగిరి (2) ప్రీవీ కౌన్సిలు ఆపీల్లు పరిష్కరింపవలయునని దొరతనమునాకు కేసులకు నిలిపి యుంచవలసి. 5 గురికొనింపబడిన మరణదండనలు నిలువబడినవి. తక్కినశిక్షలు నిలువ ననవచ్చు లేదు. ద్వీపాంతరవాశికి విధించబడిన వారిని మాక్రమ చర్య వసానము లేనవరకు ఈ శిక్షలనుండే చెరసాలలో నుంచెదరు. (8) నైనిక వ్యాజ్యస్థానము 4 ఏర్పరపబడినది (4) 114 కేసులలో 852 మంది విచారణ చేయబడిరి. (5) ముద్దాయిలలో ఒక శ్రీకృష్ణ కలదు. (6) 580 మంది పురుషులకు ఒక శ్రీకృష్ణ కేసునింపబడినది. (7) 108 గురికి మరణశిక్షయు 265 మందికి యానశ్చిరద్వీపాంతరవాశికి యును 188 మందికి ఒక ఏదాకివైగా యెక్కియును విధింపబడినది. వాటిలోకొకరికి 10 ఏర్పరు మరణానికి 14 ఏర్పరు కేసు విధింపబడినది. (8) 493 కేసుల తర్జింపబడినది. మరణశిక్ష విధింపబడిన 108 గురిలో 28 మందికి యానశ్చిరద్వీపాంతరవాశి కేసుయును 23 మందికి 10 ఏర్పరు 18 మందికి 7 ఏర్పరు 21 మందికి 7 ఏర్పరుగూర్చు కేసులు విధింపబడినది. మరణశిక్ష రద్దుపరపబడినది. యానశ్చిరద్వీపాంతరవాశికి విధింపబడిన వారిలో 40 మందికి 5 ఏర్పరువైగాను 48 మందికి 5 ఏర్పరు 164 వ మందికి 5 ఏర్పరు కేసుల గాను కేసులు విధించబడినది. 5 గురు కడత చేయబడిరి. 12 గురికి 8 మొదలు 5 ఏర్పరు వరకును 90 మందికి 2 ఏర్పరు 85 గురికి రెండు ఏర్పరు లోపు గను కేసులు విధింపబడిన ఇంకను కొందరి విషయములోచ సలో నున్నదని విస్మెంటు గారు తెలిపిరి.

కలెక్టరు ప్రాయములు.

మనీయ:—తంజావూరు విచారణ సంఘసభ్యులు విశ్వాస పాత్రులు సరిహద్దు ముద్దాన వైద్యుల ఏర్పాటును గురించి రాజప్రతినిధి గారు విస్మయముగ నునువలెను. వారు తెలిపినవిషయములు సంతృప్తికరముగ లేవు.

లీడరు:—విచారణసంఘము సంకృష్టికరము గాదు. ఇండియెండెంటు:— రాజప్రతినిధిగారి ప్రతిపక్షమునం దధికారప్రాయల్యమే గాని సామ్యక ఏమియును గోచరించుట లేదు.

క్రొత్తకెస్టములు జరిగిన వెనుక సభ ముగిసెను. సభ తిరిగి 10 వ తేదీని జరుగును.

తామర తైలము

తామర, తీట, గజ్జి, మంచిముందు
డబ్బీ 1-కి అ. 6. 12-కి రు. 8-8. 10-కి రు. 25.
తామర ఒక విధమైన పురుగుల వలన చర్యమునాకు గాని, వెండ్రుకలలో గాని, లోచర్యములో గాని, గోళ్లలో గాని బుట్టవచ్చును. పురుగులలోని భేదములబట్టి తామరలోను రెండు మూడు భేదములు కలవు.
గుర్తులు:—చురద, ఉంగరములవంటి మట్టు, పొట్టులు, రసికాయలు, వెండ్రుకలు ఊడిపోవుట మొదలగునవి. కొంచెముగా లేచి కేరీరముకంట వ్యాపించి నిలవట్టుని కిల ఏర్పడును.
చికిత్స:—పురుగుల జంపి చెడిపోయిన చిర్యమును కుంచి నీటిలోనికి తెచ్చుట అయియున్నది. ఇందులకు చేయవలసిన వైద్యము:—1. మందు లోచర్యములోనికి పోవుమును. 2. పురుగుల జంపు మందును వాడవలయును. 3. పురుగుల తిరిగి పుట్టకుండ జేయవలయును.
అమృతాంజనముడిపో, 6 తంబు తెట్టినిధి, మదరాస్

విదేశ తంత్రీవార్తలు

(రైటులు ఏ జెస్సీ)

ఇంగ్లాండు

నాకాదళ వ్యయము.

లండను, సెప్టెంబరు 2:—నాకాదళ వ్యయమును తగ్గింప వలెనని ఫిషరు ప్రభువు చేసిన మార్గమును...

ప్రభుత్వ వ్యయము.

లండను, సెప్టెంబరు 2:—ప్రభుత్వము వారి సంవత్సర మొనరించిన అమెరికన్ మంత్రులతో...

జర్మను తూర్పు ఆఫ్రికా.

హాగ్, సెప్టెంబరు 2:—జర్మను తూర్పు ఆఫ్రికాలో కొంతమంది డెల్టా ముఠావారు...

విమానములు.

లండను, సెప్టెంబరు 2:—విమానములమీద ప్రయాణము చేయువారికి నష్టముగా...

పి. అందు ఓ. కంపెనీవారు.

పీఠ మరల కేరీ మొదలు మార్గమును వరకు ప్రయాణికుల పోకర్మము...

గనివనివారల కోరికలు.

లండను, సెప్టెంబరు 2:—గనులను స్వాధీనము చేసికొని పనివారలతో...

కెనడా

కెనడా, సంధిసభ.

టెంటూ, సెప్టెంబరు 2:—కెనడా ప్రజాప్రతినిధుల సభలో సంధిసభానియమముల...

అను విశేషములు మొనరించిరి. బ్రిటిషు సామ్రాజ్య రాజ్యాంగవద్దతి...

రుమేనియా

రుమేనియాస్థితి విషయములు.

హ్యూస్, సెప్టెంబరు 2:—రుమేనియాసమస్య చాల విషమమైనది. ఇటీవల వారంపాటి నోటులకు...

రుమేనియా కంబుడిన అల్టిమేటములో నష్టపరిహారములను గూర్చియు...

జర్మను

జర్మనుల గనిబొగ్గు.

కోపెన్ హేగన్, సెప్టెంబరు 2:—జర్మను అధికారుల ప్రకటనము. సంధిపరతుల ప్రకారము...

అమెరికా

అమెరికా కార్మికులు.

న్యూయార్కు, సెప్టెంబరు 2:—న్యూయార్కు నందలి కార్మిక సాంఘాతిక సభవారి కార్యనిర్వాహక...

అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములలో కార్మిక తిరుగుడు సమస్య గూడదు; ఎక్కువ కష్టములను...

న్యూజీలండు అంగీకారము.

వెల్లింగ్టన్, సెప్టెంబరు 2:—సంధిపరతుల సంగీకరింప గోరుచు మాసి గాతపాదించిన...

ఫ్రేసు విభజనము.

లండను, సెప్టెంబరు 2:—ఉన్నత సభవారు నేడు సమావేశమైగానే సలహాద్యుల నిర్ణయసంఘమువారు...

చార్లెటా, చార్లెటా నిర్ణయసభ్యుల ముందులో క్రిందటి నెల 7 వ తేదీన...

వాతావరణ స్థితి

1919 సం. సెప్టెంబరు నెల 5 వ తేది శుక్రవారము

Table with 6 columns: వాతావరణ పరమములు, ఉష్ణోగ్రత, ఆర్ద్రత, వేగము, వర్షపాతము, గాలి వేగము. Rows include various weather metrics like గాలివేగము, సూర్యుడి ఉష్ణోగ్రత, etc.

వాయుభారము కొద్దిగా తగ్గినది. బర్మాలో చాల హెచ్చిరది. వాయు చలనమున మార్పులేదు.

ఎడ్వర్డు. బి. రాసు

ఆస్ట్రేలియా వాతావరణ కార్యక్రమము.

Penukonda, 3-9-19. G. Venkata Subba Iyer
Pleader for Plaintiff

Imperial Legislative Council.

Simla Session.

Continued from Yesterday's Issue.

Ruling Princes.

Before I leave the subject of Afghan war, I should like to express our obligations to the ruling Princes and Chiefs, who without exception immediately on the outbreak of hostilities, placed the resources of their States at the disposal of the Government and offered the assistance of their Imperial Service troops many of whom had only just returned to India from the countries overseas in which they had fought so gallantly on behalf of the Empire. Contingents of Cavalry, Infantry, Artillery, Sappers and Miners and Transport from many of the States were employed either with the field army at the front or on garrison duty, while the rulers of Patiala, Dholpur, Rutlam and Baran and two sons of the Nawab of Loharu were at their own request appointed to the staff in the field. It would take me too long to recount the numerous offers of camels, mules and money for the provision of comforts for troops engaged in the campaign, which we received and gladly accepted. For all these and generous assistance in every way I ask the Princes and Ruling Chiefs to accept our grateful thanks. I wish also to express my most cordial thanks to His Excellency the Prime Minister of Nepal, who, in spite of the difficulties attendant on the movement of troops through the Terai in the hot weather, sent to our assistance another magnificent contingent which I had the pleasure of visiting at Nowshera during my recent tour.

Indian Soldiers' Board.

Reference to the troops brings me by a natural sequence to mention of the Indian Soldiers' Board, the creation of which I described at the last meeting of the Council and which has, under the wise direction of my colleague Sir George Lowndes, been actively engaged during the summer in devising measures to reward distinguished service during the war, to safeguard the interests of Indian soldiers and their dependents and suitably to commemorate the exploits of the Indian Army throughout the war. The officers and men of the Indian Army have looked forward with expectancy at the conclusion of hostilities to the promised distribution of rewards for distinguished service. This distribution is now about to take place. Thanks to the generosity of Local Governments and especially of the Punjab, large areas of land will in the near future be divided amongst our soldiers, while those who are not agriculturists or for whom no land can be made available, will receive monthly allowances of money with effect from the current month. The relief of necessitous cases among the dependents of soldiers has been carried out with a considerable measure of liberality large sums having been placed at the disposal of Local Governments to help those whose circumstances in the opinion of the local authorities require assistance. We also intend to make a further distribution from the accumulated funds of the Imperial Indian Relief Fund among Indian soldiers who have been permanently incapacitated and dependents left in straitened circumstances.

Indian Defence Force.

Turning to the Indian Defence Force, training on a modified scale was resumed last April. Proposals regarding the future organisation and terms of service of the European portion of the force based on the recommendations of a Conference held last March have now been worked out. They will shortly be published as a draft bill in the "Gazette of India" in order that all interests concerned may be afforded ample opportunity of discussing its provisions before legislation is undertaken in February next. The reorganisation of the Indian branch of the force is also under consideration. Meanwhile, the University Corps is making steady progress. The pay of the officers, both of the Indian army and the British Army in this country, is also under revision and the recommendations of the Government are now before the Secretary of State. The pay of the army officer at home has now been raised and I hope that before long we shall be able to announce a similar improvement in the pay of his confreres in India.

The Reforms.

I move on from things military to more peaceful matters. To touch first the question of reforms, this has now passed out of our hands and the issues involved rest for decision by the High Court of Parliament, but while this is so I cannot but express my regret that some of those who are interested in this great question have done such scant justice to the Government of India. Our efforts have been described as endeavours to whittle away the proposals of the report. They were in truth designed to work out the principles laid down in the report and where criticism had been levelled against particular proposals to substitute for those alternatives, which might be less open to objection. It is, indeed, somewhat amusing to me to find that the Joint Report, which at the outset came under so hot a fire of criticism from some of my Indian friends, is now to them a sacrosanct document and that any tampering with its verbally inspired proposals savours of sacrilege with them. I have not an unnatural admiration for that document, but my admiration does not extend to idolatry and I am quite prepared, if something better is suggested, to give it my best consideration, but with these words I will leave the subject with the expression of the hope that there will emerge from Parliament a scheme which will carry out the principles and the promises of the announcement of 22 August, 1917. My colleagues and I have slaved at this problem for now nearly three years and we hope that another session comes round, Parliament will deliver its final judgment upon our efforts. At every beginning I have laid stress on the fact that an issue which can be decided by His Government alone. We have given them the

considered views of the Government of India. The opinions of local Governments are fully before them and political bodies of every kind have sent in their criticisms and suggestions. No one can say that he has not been heard. It may be that Parliament in its wisdom will not accept in its entirety any one scheme which may have been put forward, but for my part I shall accept its decision and carry it out loyally and I hope and trust that all those who have engaged and been interested in this great controversy will similarly endeavour to sink their differences and concentrate their efforts on making the reforms a success.

The Monsoon.

I pass on to a subject which to the people of India as a whole is of even more interest than reforms—the monsoon. Since this Council last met India has passed through a period of grave anxiety and, indeed, I do not care to think of what our position would be to-day if the present monsoon had been less satisfactory. As the Council is aware the monsoon of 1918 was disappointing and though timely showers improved the ragi crops in some provinces the year 1918-19 saw a marked failure of the crop unprecedented as regards the extent of the country affected. Famine, high prices and economic distress have, of course, been the inevitable result, and either famine or scarcity has been declared in parts of Bengal, Bihar and Orissa, United Provinces, Rajputana, Central India, Central Provinces, Bombay, Hyderabad and Madras. Prices of foodgrains, etc., have reached a level never before touched. Much distress has been caused by these high prices, but it is a striking proof of the increased wealth and greater staying power of India that the numbers on relief have been comparatively small. The high-water mark was touched in the week ending the 21st June, 1919, when 5,89,535 persons were on relief. In the famine of 1899-1901 I may mention the maximum numbers on relief in one week were 6,332,121. Our anxieties have been relieved to some extent by the favourable character of this year's monsoon. Rains, though late in setting in parts of the country, have recently been abundant and though it is too early to speak with absolute confidence the prospects of the Kharif crop may fairly be said to be encouraging. The numbers on relief are also decreasing, but prices do not yet show any signs of material reduction and I am afraid that the prolonged strain must be telling on the people with small fixed incomes. A resolution, however, is to be moved on the subject of high prices and the Hon'ble Revenue Member will, no doubt, take the opportunity of explaining the measures we have taken to deal with the situation. I will not take up the time of the Council, therefore, by anticipating what he has to say. I think it was a former Finance Member who referred to the Indian budget as "a gamble in rain". In addition to his anxiety on the score of the monsoon the present Finance Member has had to grapple with serious difficulties in the matter of currency and exchange.

Exchange Situation.

One matter in connection with the latter has been exercising the minds of the commercial community, and I have deep sympathy with their anxiety with regard to it. I refer to the continual alteration in the exchange value of the rupee. We equally with them want stability, and it was with the object of obtaining a permanent solution of this problem that the Secretary of State appointed an influential body of experts to advise him. The rupee value had been fixed in May at 1s. 8p. and it was our hope it would be possible to maintain the exchange value at that figure at least until the committee had made its recommendations. Unfortunately, events have proved too strong for us and the further rise in the price of silver has forced us again to advance the rupee to 1s. 10d. We thoroughly realise the great handicap to India's foreign trade caused by the feeling of unsettlement regarding the course of exchange but we hope the commercial community will equally realise that it is impossible for us to coin rupees the bullion value of which is greater than their face value. I can only leave the matter here, and express the hope that the committee will be able to find a solution of this problem which will be permanent and ensure us stability in the exchange value of the rupee. It must be remembered that in this matter India is at the mercy of conditions beyond her control. Apart from the rise in the value of silver the rupee position is affected by the fall in the value of the pound sterling as measured in gold, and these are matters, among others, which will have to be carefully weighed by the expert committee to which the examination of this difficult problem has been referred. I have asked the Hon'ble Finance Member who has lately visited Bombay to visit Calcutta and discuss the situation with the Chamber of Commerce there.

Companies Restriction Act.

I think there has been some misunderstanding in regard to the Indian Companies Restriction Act. The present position is that the Act will automatically lapse six months after the date notified as the termination of the war. Licenses are now being given practically as a matter of course, but the fact that applications accompanied by various papers are required causes some inconvenience and delay. We are anxious to abolish at the earliest date possible restrictions introduced during the war which are now absolutely unnecessary, and we have, therefore, decided to anticipate the natural death of this particular restriction by repealing the Act this session.

The Labour Problem.

The labour problem is now, as you are aware, of almost world-wide importance, and although we have been spared the labour troubles which have troubled other countries, India has not been left untouched. A number of clauses in the t

concluded at Versailles as you probably know refer to labour questions. India, who has the honour of being one of the original members of the League of Nations, is as such also an original member of the permanent organisation for the promotion of the international regulation of labour conditions. This organisation will consist of an International Labour Conference with an International Labour Office, as part of the machinery of the League of Nations. It is intended that the first meeting of the Conference should take place at Washington in October, and the various countries will be represented by four delegates each, two representing the Government of the country concerned, one representing the employers, and one representing the employed. We have been asked to select representatives to send to Washington on behalf of India, and I hope shortly to be able to announce their names. It is of course of great importance to recognise, as was fully recognised by my Right Hon'ble friend, Lord Sinha, and by His Highness the Maharaja of Bikaner, that the conditions of industrial labour in this country differ wholly from those prevailing in the west. I believe it is largely due to their representations that the draft Convention drawn up at the Peace Conference specifically recognised that the labour conditions which might be settled for western countries would have to be modified in the case of countries such as India. I will read to you that portion of the articles of the draft Convention which makes this reservation. It runs as follows:—"In framing any recommendation of the draft Convention of general application the Conference shall have due regard to those countries in which climatic conditions, the imperfect development of industrial organisation or other special circumstances make the industrial conditions substantially different, and shall suggest modifications, if any, which it considers may be required to meet the case of such countries." I need hardly say that the great diversity of physical conditions affecting employment in India, the lack of education among workers and consequent low standard of comfort and absence of organisation, the usually poor physique of Indian labour and its inability to concentrate effort over a shorter working period, the preponderating importance of agriculture and the lack of specialisation and skill among industrial workers render it impossible to translate propositions which are accepted in western countries as natural into terms applicable to India, or to devise any formula which will convert the Indian factors into western equivalents. We must recognise that any attempt to bring Indian labour conditions into line with those of western countries by violent legislative changes will be disastrous both to the employers and to the employed, but while we recognise this we believe that there is a quickening consciousness throughout the country generally that the existing state of affairs is unsatisfactory and unworthy of Indian political aspirations. We believe that there is now prospect of progress more rapid, radical, and more substantial than could have been imagined some few years ago. We had, before we knew the terms of the Peace Conference, taken up the consideration of this question as arising out of the remarks made in the Industrial Commission's report, and have asked Local Governments for their opinions as to what amendments of the law, if any, are necessary either in the direction of the reduction of the hours of labour or in other respects. We are also elaborating means for making in the existing agencies for the care of the public health, the provision of industrial housing and primary education more effective.

South African Troubles.

I pass on to a question closely connected with Indian labour which is greatly exercising public opinion and which has given my Government the most serious anxiety. I refer to the troubles in South Africa in connection with the trading rights of Indians in the Transvaal. I need not repeat the history of the recent legislation passed by the Union Parliament. An account of this has been given in a letter from Sir George Barnes to Mr. Gandhi in July last, which has been published in the press and you will all be familiar with the main features of the case. I only wish to say that the Government of India have not failed to press the Indian point of view upon His Majesty's Government, and we can claim that we have the full support of the Secretary of State. We urged that the recent legislation in South Africa is unjustified and is not consonant with the undertaking given by the South African representative at the Imperial War Conference that Lord Sinha's memorandum relating to the rights of Indians in the Transvaal would receive the sympathetic consideration of the Union Governments. Let me however, make a plea for calmness and moderation in dealing with this question. We must admit the strength of feeling on the subject in South Africa and it behoves us to see that our words and actions are not such as may embitter the existing sentiment and make a settlement more difficult. I feel too that there is ground for hoping that calmness and moderation will not be wanting in South Africa in dealing with this question for we know that General Botha and General Smuts returned there after discussing fully questions akin to the present one with the distinguished representatives of India whom we sent to the Imperial Conference. The Union Government, as you know, are appointing a Commission to examine the whole question and we have asked that our interests should be represented. We are making arrangements to send a deputation to see that our point of view is thoroughly presented and thoroughly understood. On this deputation we propose to send Sir Benjamin Robertson who so successfully conducted a similar mission in 1914. I am sure that you will agree that we could not select a better representative.

Indentured Labour in Fiji.

There is another matter relating to the position of Indians overseas to which I should like to refer namely the position of the Indentured Labourers of Fiji. The main facts are well known to all of you. After the unsatisfactory conditions under which these labourers lived had been brought to the knowledge of the Government of India all further flow of labour under indenture was stopped, and the Government began to press most strongly for the immediate improvement of the conditions, particularly with regard to housing and hospital accommodation. The Colonial Office in London was convinced and decided that the improvement demanded by the Government of India must be carried out or the indentures cancelled. This was announced by Sir George Barnes in the debate in this Council last September. How far these improvements have been carried out up to date we have no very clear information. We

know, however, that they have been effected at least in part and that employers have voluntarily in many cases provided separate quarters for married couples. We have nevertheless thought it right to continue to press for the cancellation of the outstanding indentures. We have just recently been informed by the Secretary of State that the Legislature has made a step in the direction we desire by passing a unanimous resolution that all indentures outstanding on the 1st August, 1920, should be cancelled from that date; compensation being paid to the employers from the public funds of Fiji. This, however, is not sufficient, and we are pressing again that the cancellation of all indentures should take place by the end of the present year. I think that I ought also to inform you that the Fiji Government has appointed a Select Committee which is now considering how effect can best be given to our wishes on the other points at issue. Difficulty as you know has existed hitherto with regard to the repatriation of labourers who may wish to return to India from Fiji. We have had no knowledge at present how many desire to return. It is very possible that a large number may wish to make Fiji their home as free men, for the climate is good, and some Indians who began life as indentured labourers are now men of substance in Fiji. However, we have kept the question of repatriation strongly in mind, and the Secretary of State has at our instance been pressing the Shipping Controller and the Shipping Companies to provide vessels for those who may wish to return to India.

I have another interesting announcement to make. An unofficial mission from Fiji headed, I understand, by the Bishop of Polynesia, is expected to visit India during the coming cold weather in order to investigate conditions in India and, if possible, to persuade Indian public opinion to agree to the resumption of free emigration to Fiji under wholesome conditions. I need hardly assure you that the Government and the people of Fiji are really anxious to do what is right, and I think that we ought to listen carefully to what they have got to say. It may be that they will be able to prove to us that Indian labour would benefit from a well directed scheme of free emigration to Fiji which has, as I have said above a healthy climate and is in many ways a country well suited to Indian settlers. If they can show us that our interests coincide it ought not to be impossible to come to an agreement, but the burden of proof will lie on them, and all I ask you to-day is that when the mission comes it should be given a fair hearing.

Industrial Development.

I have endeavoured to give Hon'ble members a resume of the chief questions which are engaging public attention. So much for the past and present. It remains for me to indicate the particular problems to which I wish to devote attention. I hope in the first place to lay deep and sure the foundations of the new industrial development. We have been expeditious in dealing with this most important matter. We were able within a short time of the publication of the Industrial Commission's report to circulate to Local Governments our views upon its recommendations, and I despatched Mr. [now Sir Ernest] Low on a tour round the provinces to elicit their views and discuss any points of difference. By this method we obtained the views of Local Governments early this year, and we formulated our final and considered opinion in a despatch to the Secretary of State in April. Sir Thomas Holland left by the subsequent mail on deputation to discuss the whole question with the Secretary of State, and I have reason to hope that in the course of the next few weeks we may have a despatch on the subject from the India Office. This will enable us to proceed straightway with the inauguration of our machinery for the stimulation and development of Indian industries. I think this brief statement of what has occurred should show the importance which we attach to this subject, and our intention of pressing forward. It is scarcely necessary for me to dilate on its importance. We wish to see India self-sufficing in many of the things which at the present moment she is obliged to import from outside. We wish to see her dealing with her own raw products, and we wish to see her people push through this development of her industries utilising their undoubtedly great qualities in fields of enterprise from which they have in the main so far held aloof, but if this policy is to be attained, and, mind you, we can only lay the foundations of it in the months to come we shall want the co-operation of you all. It will be idle for the Government to establish machinery unless there is general desire and willingness on the part of Indians to help to work it, and that brings me to one more matter in which I hope to see a very real advance.

Education.

We have had among us during the past two years the distinguished gentlemen who drafted the Calcutta University Commission report. That report, though it is confined to the Calcutta University problem, gives us a luminous conspectus of the position in India. We are making a start at once with its recommendations by the introduction of the Dacca University Bill. This is an old question. Lord Hardinge promised a University to Dacca, and I have renewed his pledge. As Hon'ble members are aware, it is a subject in which the Mahomedans of Bengal are deeply interested. I am now giving an earnest of our intentions in the matter by the introduction of a Bill. Between this stage and its consideration at the next Delhi session there will be ample time for an examination of its provisions by the general public, and we shall, of course, very carefully consider such criticism as they may have to make on it. In the matter of legislation affecting the Calcutta University we hope that by February those interested will have had time to formulate their views, but I would impress this point upon Hon'ble members. In the appointment of the Commission I was careful to see that its members had the highest educational qualifications to deal with the problem they were asked to examine, and that problem has been investigated solely from the educational standpoint. Their recommendations surely should carry great weight, and we should be slow to depart from them save on good cause shown. The members of the Commission who came from England to whom we are under the deepest obligation had the great advantage of the assistance of the Hon'ble Sir Ashutosh Mukherjee whose zeal in the cause of education is so well known, and from whom we may hope to get valuable assistance in pressing forward the necessary measures. They also had as their colleagues Dr. Ziauddin who, though he differed from the majority in certain matters of detail, gave his support to the main

principles of the report. To both these gentlemen as well as to their official colleague Mr. Hornell, I would offer my grateful appreciation of the work which they have done, but the report, like that of the London University Commission, though based on the conditions of one university, is full of suggestiveness on University problems as a whole. I, therefore hope that the Universities throughout India will take it into consideration, and will on their own initiative examine how far its recommendations may throw light on some of their own problems and suggest amendments of their own machinery. I trust, therefore, that this monumental report will serve as a starting point for the re-examination of problems in the sphere of higher education throughout India. It will be our privilege to help the Universities in any way we can from the centre, and I hope they will not be slow to invite that help to them. As in the case of the Industrial Commission Report, I look to a great awakening in the region of industrial development, from the Calcutta University Commission Report I look for great things in the examination and development of our higher education. These two matters are indeed, closely interwoven. If industries are to progress our higher education must be on sound lines, and taken out of its narrow grooves. If higher education is to be broadened it is to the industrial development that we must look for the openings which are to induce the student to leave his old haunts and adventure himself in fresh fields and pastures new.

We have come through five terrible years, years full of trouble, years such as the author of our Christian Litany might well have had in mind when he wrote:—"From plague, pestilence and famine, from battle and murder and sudden death, Good Lord deliver us". We have come through them, however successfully, and the new era of peace has opened for us auspiciously. With the renewal of peace Nature is giving us the promise of plenty. The ravaged world will look to us who have escaped unscathed for the material with which to rebuild itself. Let us then grasp our opportunities with both hands. We can, of course, spend our time in futile wrangling over the past. We can, if we are unwise, throw away these opportunities by fanning racial bitterness. I hope, however, we shall do none of these things. Let us rather leaving those things which are behind reach forward to those things which are before in the sure and certain confidence that success will crown our efforts, if they are devoted with a single eye to our country's good.

Census Bill.

The Hon'ble Mr. Shafi in introducing the census Bill said.—My Lord: I beg to move for leave to introduce a Bill to provide for certain matters in connection with the taking of census of British India during the year 1921. This my Lord is the last of the three non-contentious bills which it is my good fortune to move in this first meeting of the Imperial Legislative Council held after my assumption of office as education member. It has for a long time been the custom in India in common with all civilised countries to take a census of our population at intervals of 10 years. The advantages of taking a census of the Indian population from local as well as international point of view are well recognised by the educated section of the Indian community, and were clearly and sufficiently summarised by Sir Herbert Risley in the speech in this Council when introducing the census bill of 1910. Whatever may have been the mingling and apprehensions in the minds of the ignorant and illiterate sections of our population, when the first census was held in this country, they have now become familiar with the innocent nature of these operations. Under these circumstances it is unnecessary for me to enter into a discussion either of the advantages of taking a census of our population or of justification for taking the necessary power for holding the next decennial census which falls due in the spring of 1921. My Lord, the Bill which I am about to introduce reproduces the provisions of the Act of 1910 with the necessary verbal alterations. Clause 1 gives the short title and extent of the proposed act. Clause 25 provide for the appointment of census officers and other persons liable to give assistance at the requisition of the district Magistrate. Clauses 6-9 describe the powers of census officers in connection with the census operations, and obligations of persons to give the information asked for as well as to allow certain acts to be performed. Clause 10 provides penalties for the non-performance of obligations created by the act and Clause 11 deals with jurisdiction for entertaining prosecutions under the act. Clauses 12-14 deal with certain privileges attached to census records documentary suspension of local enactments and rules as to mode of taking census in municipalities and power in regard to expenses. Lastly Clause 15 empowers the Governor-General in Council to make rules for carrying out the purposes of the proposed enactment. The Bill as I have said is non-contentious in its character and I trust the motion now before the council will meet with unanimous acceptance.

Provident Funds Bill.

The Hon'ble Mr. Shafi in introducing the provident funds act amendment bill said.—My Lord, I rise to move for leave to introduce a Bill further to amend the Indian provident funds Acts 1897. The object which the proposed enactment has in view is so benevolent and the advantages resulting therefrom to a class of persons deserving of special consideration are so obvious that in asking for leave to introduce the bill I need not detain the Council for long. My Lord, the question of making some provision for the old age of teachers in non-pensionable service has been engaging the attention of Government for several years past. Early in 1914 the Government of India convened a small informal committee to discuss the matter and as a result of its deliberations a draft scheme for the establishment of a Provident Fund was drawn up and circulated to local governments and administrations for opinion. The idea met with general acceptance and after obtaining the approval of the Secretary of State this Government authorised Local Governments and administrations to establish Provident Funds for teachers in non-pensionable service at their own discretion on prescribed lines, but my Lord, sections 4 or the Provident Funds Act 1897 extends protection to subscribers to the Government Provident Fund as defined in section 2 (2) of that Act alone by exempting their deposits from attachment under a decree or order of a court of justice in respect of any debt or liability incurred by them. The desirability of extending similar protection to subscribers to the Provident Funds which may now be established

for the benefit of teachers in non-pensionable services whether public or private is self-evident. For the realisation of the end in view it is now proposed to amend the definition of the phrase Government Provident Fund so as to include Provident Funds for teachers in educational institutions within its scope and thus make the provisions of the act applicable to this class. The proposed enactment is obviously non-controversial and will I am sure meet with general approval. It will be particularly a source of great benefit to those teachers who are employed in educational institutions maintained by private associations or individuals. My Lord, the terms of the proposed Provident Fund for teachers are being communicated to Local Governments and will, it is hoped, be made public at an early date. They allow of sufficient latitude to suit the different conditions prevailing in different provinces, and will we are confident be generally acceptable. Meanwhile the Hon'ble members will recognise the need for protection to subscribers belonging to the teaching profession which the proposed enactment is intended to satisfy. With these observations I commend the motion for the acceptance of this Council.

[To be continued]

[REUTER'S]

New Zealand

N. Zealand Ratifies Peace Treaty.

LONDON, September 3.
WELLINGTON:—Both Houses of the Legislature to-day, by acclamation, passed a resolution introduced by Mr. Massey for the ratification of the Peace Treaty.

America

LONDON, September 3.
OTTAWA:—In the House of Commons, Sir Robert Borden, laying the Peace Treaty on the table, said:—The new status of the British Dominions was not won without constant effort and firm insistence at the Peace Conference, in which the British Premier and his colleagues gave strong and unwavering support. The constitutional structure of the British Empire was imperfectly understood abroad even by the United States, said Sir Robert Borden, but this lack of comprehension was not surprising because the connection between the Mother Country and the Dominions had been for years in the condition of development, and this development was not yet complete. The future relationship between the nations of the Empire must be determined in accordance with the will of the Mother Country and each Dominion in the Constitutional Conference at a date not far distant. Each nation must preserve unimpaired its absolute autonomy, but must likewise have a voice in those external relations which involve peace and war, so that the Britannic commonwealth is in itself a community or league of nations, which may serve as an example to the worldwide League of Nations formed in Paris. Sir Robert Borden concluded:—"I commend the treaty to the approval of the Canadian Parliament, claiming, not that it possesses no imperfections but that it does in truth embody the earnest endeavour of the framers to ensure future peace."

Armenia

Armenian Situation Exceedingly Grave.

LONDON, September 3.
Responsible authorities in Armenia continue to emphasise the exceedingly grave situation that must follow upon the withdrawal of British troops. They say there are conclusive indications that as soon as the withdrawal occurs the Armenians will be attacked from the east, south and west by the Tartars, Kurds and Turks, who are likely to force under Turkish officers. The Kurds and Tartars are already moving towards Erivan, the Armenian capital, in readiness to strike when the Armenians are left defenceless.

Australia

Austrian Peace Treaty, Handed over to Austrians.

LONDON, September 3.
PARIS.—The revised Peace Treaty was handed over to the Austrians without ceremony by M. Dutasta, Secretary-General of the Peace Conference, in the historic Louis XIV Hall of the Henry IV Pavilion, at St. Germain. Herr Renner left for Vienna, where the National Assembly will discuss the Treaty on Saturday and Sunday.

Dominions

Prince of Wales in Montreal.

LONDON, September 3.
MONTREAL:—The Prince of Wales, with the Mayor, motored to-day through forty miles of decorated streets in the city and environs, amid the waving of flags, cheering and bell ringing. He traversed the poorest as well as the richest quarters. It was one long cheerful festival.

Italy

Italian Problem. Agreement Reached.

President Wilson Asked to Consent.

LONDON, September 4.
ROME: It is reported that Messrs. Lloyd George and Tettioni have reached an agreement concerning the Italian problem, and that they have forwarded a joint note to President Wilson, asking him to consent to it. The Anglo-Italian economic agreement has also been reached.

World's News.

(Reuter's Agency.)

England Government Expenditure. Premier Answers Critics.

LONDON, September 2.
Mr. Lloyd-George to-day telephoned from France that the statement in a Sunday paper by Lord Rothermere, who threw the whole blame for Government expenditure on Mr. Bonar Law and his Conservative colleagues, is grossly unfair. The Premier says it is most mischievous to blame any particular members of the Government. The high expenditure this year, is mainly due to the impossibility of completing demobilisation until peace is established on all fronts. It would have been folly to throw away the fruits of the great national sacrifice by premature disarmament.

Naval Leader's Views.

LONDON, September 2.
Interviewed by the "Evening Standard," upon Lord Fisher's views regarding the cutting down of naval expenditure, Admiral Sir Percy Scott says the day of the three million pound battleship is over. Such money could be better used for the air service.

Commander Carlyon Bellairs, after saying that much needless naval expenditure originated in Lord Fisher's policies, declared that the whole case, which led to the increased naval armaments, namely, the "North Sea outlook," was now finished.

Admiral Sir Cyprian Bridge said, of course, the German menace had disappeared, but the experience of the war had taught us the extreme importance to the Empire of keeping up a very respectable naval force. In any great reduction of the expenditure we must go cautiously.

A well-known naval critic, who preferred to remain anonymous, said, "you cannot reduce with safety."

Forecast of Reductions.

LONDON, September 3.
The "Daily Mail" in a forecast of Mr. Walter Long's reductions in the Navy, says he will probably try to reduce expenditure to seventy millions, which is reckoned the equivalent of a pre-war expenditure of thirty-four millions at the present prices. The "Personnel" will probably be reduced to pre-war numbers, but the greatest saving will be in ships. Only battle-ships, battle-cruisers, destroyers, and submarines will be retained, all the others being ruthlessly scrapped. No new ships will be built in the immediate future, hence there will be fewer ships than before the war, but all will be of greater speed and gunpower. No Admiralty dockyards will be closed, as there are vast arrears of repairs and the yards will be kept ready for any building emergency.

The Miners' Demands.

Executive Committee's Recommendations, Adopted

LONDON, September 3.
The Conference of the Miners' Federation unanimously carried the Executive Committee's recommendations to reject the Government's offer to deal with collieries, by the purchase of mineral rights, secondly, to press for full nationalisation, and thirdly to invite the Trade Union Congress to support the miners' demands.

A Society Wedding.

LONDON, September 2.
The marriage was solemnised to-day at Windsor Castle between Helena, daughter of the Marquess of Cambridge, formerly Duke of Tuck, and Major Evelyn Gibbs (Goldstrains) ex-Aide-de-Camp to Lord Minto in India, and cousin of Lord Aldenham.

Purchase of Lancashire Cotton Mills.

LONDON, September 3.
The boom in purchase of the Lancashire cotton mills, which has continued during the past few months, is largely attributed to speculative financial groups who anticipate abnormal profits in cotton industry during the coming three or four years, and who are interested in reducing companies at increased valuations. It is generally understood that three main groups are concerned in new purchases, in which over four million sterling have changed hands, including three millions in Oldham district alone.

Karachi Troop Train Incident.

Mr. Shaw's Defence.

LONDON, September 3.
The members of Parliament, Majors McMicking and Guinness, in a letter to the "Morning Post" therestate case of Major-General Shaw whom they defend. They criticise the ministerial statements concerning the matter as being made under Parliamentary Protection. Writers assert that as neither lawcourts, nor military courts of enquiry are competent to defend Mr. Shaw from India. The Secretary's arbitrary condemnation of his reputation can only be rehabilitated through good offices of the press. The paper urges re-examination of the case.

Indian Editors Feted.

LONDON, September 3.
Viscount Burnham, President of the Empire Press Union, to-day entertained to luncheon at Savoy hotel the Indian editors at present in the Great Britain. Mr. Burnham proposing the toast of guests, referred to the good feelings actuating the journalists. The people of Great Britain, recognising that we were on the threshold of great changes in the Indian Empire, now that India was to go on a Road of constitutional government. The sentiments of the people of Great Britain were those of

goodwill and hope. Mr. Banerjee responding said that Englishmen from the dawn of their history, had been advocates of freedom and free institutions. He confidently asserted that placing of the Reform Bill on Statute Book, would have a profoundly soothing effect on the Indians.

Russia

Fighting in Russia.

LONDON, September 3.
A Bolshevik wireless message says:—Our enemies have taken Kieff.

France

Trans-Continental Express.

LONDON, September 2.
The P. and O. Company announces the resumption of the trans-Continental P. and O. express from Calais to Marseilles, which was suspended in 1917.

Rumania

Rumanian Question Acute.

Supreme Council's Decision to send Ultimatum

LONDON, September 3.
PARIS:—The Rumanian question has become extremely acute. The Supreme Council has decided, owing to the absence of the Rumanian reply to the recent Notes, to send an envoy to Bukharest, to present an ultimatum with a time limit. In the event of non-compliance, the Allied and Associated Governments will break off diplomatic relations.

It is understood that the ultimatum to Rumania deals mainly with reparations and Rumanian evacuation of Hungary. The Allies will insist on Rumania recognising that all requisitioned goods, rolling stock, livestock, etc., must be handed over to the Allies for redistribution according to the proportions fixed by the Conference. Rumania agreeing to pay the Allies for foodstuffs not returned. Rumanian diplomatic representatives in various Allied capitals will be acquainted with the very drastic character of the ultimatum, and the extreme gravity of the situation which will arise in the event of refusal to comply with the Allies' demands.

Greece

Thrace Partition Under Examination.

LONDON, September 3.
At a meeting of the Supreme Council to-day the Territorial Commission recommended that the Greek troops should occupy Western Thrace, and that a force of British, French and Italians should occupy Central and Eastern Thrace. As the United States agreed to this, these steps will doubtless be taken. The question of partition of Thrace is still under examination. It is considered that an arrangement will be reached whereby Bulgaria will be guaranteed access to the Aegean Sea at Dedeagach.

Germany

German Coal for the Allies.

A Reduction Accepted.

LONDON, September 2.
COPENHAGEN:—A German official statement says. The Allies have agreed to accept delivery of coal at the reduced rate during the ensuing six months of twenty million tons annually, instead of the forty-three laid down in the peace treaty, if the total German production exceeds the present level of 108 million tons annually, sixty per cent of the extra production up to 128 millions and fifty per cent of any extra beyond that will be delivered to the Allies up to 43 millions. If the present rate of production falls the Allies will examine the situation. The aforementioned basis is only valid if deliveries are immediately begun, which the German Government is resolved to do.

S. Africa

New South African Government Formed.

LONDON, September 3.
CAPE TOWN:—General Smuts has formed a Government. The Ex-ministers continue in office.

Continental News.

LONDON, September 3.
South England beat the Australians by 122 runs. The match between Yorkshire and Marylebone was drawn.

LONDON, September 3.
Colonel Kingscote and Major Arthur Lowe have been selected for the British Isles Davis Cup team. They are sailing for Australia at the end of October. The third player will be selected next week.

బ్రిటిషు గ్యూనానాకు వలసపోవుట

ఏల జరుగరాదు?

భారతీయమౌనము

అనుశీలనతో నొకరు "బొంబాయి క్రాంతి" పత్రిక క్రింద వ్రాయుచున్నారు: ఆగస్టు 18 వేది "క్రాంతి" పత్రిక యందు "భారతీయలెప్పుడు ఆహ్వానింపబడుదురు" అతలకు "కేరళ" (నామకము) సంపాదకీయవ్యాసము నా కార్యక్రమము కమిషనున్నది. (బ్రిటిషు గ్యూనానాలోని భారతీయుల స్థితిని గూర్చి భారత ప్రభుత్వము నాకు తరీఖేదమును సూచి నిదల, అతలకమునకు భారతీయుల వలసపోవుట కీపత్రిక ఆహ్వానించుచున్నట్లు స్పష్టమగుచున్నది. మారకముగ నచటికి కలస పోవువాడు అంగీకరింపమనీ నిబంధనములకు భారత ప్రభుత్వము నాకు తరీఖేదములను కూడ నుచితమైనది. మరల కలస నమస్కరణ ప్రారంభింపజేసి. (బ్రిటిషు గ్యూనానా "సామ్యవాదులకు కలస ప్రకటన" మునము, సామ్యవాదులకు మొక మూలమైన భారతీయు లాహ్వానింపబడుట కొంత సంకృప్తి కరమునము యీ పత్రిక తెలుపుచున్నది.

క్రాంతి పత్రికముట్టి భావములకు కల్పించుట కార్యక్రమముగ నున్నది. రెండు సంవత్సరములకు మూర్ఖమిత్రుల కయి, (బ్రిటిషు కలస ప్రకటనకు భారతీయుల పోన నవసరము లేదనియు, దాని నాపేక్షములమునయు కూడ వ్రాసియున్నది. తన దృక్పథ మి-కవిశీలముగ మారుటకు గల కారణమును "క్రాంతి" పత్రికయే తెలుపవలసియున్నది. కాన ఈ చుట్ట, (బ్రిటిషు గ్యూనానాలోని పరిస్థితులు) యన కరుణకరుణ వడినంత ఆహ్వానింపబడుట లేదని తెలుపు విషయములకు దెలుపదలపిరి.

దానినవ్యాపార మంతయు నొందిన తరువాత బ్రిటిషు గ్యూనానాలోనున్న చెరువు, వ్యవసాయములకు చాచువ్వము నాటిల్లెను. నిరంతరము కూలిచేయవారు తేకపోయిరి. స్వకం త్రిమనందిన దానినలు కూలిచేయబడుట తర స్కరించిరి. అందుచే నితర తేకముల నుండి కూలిలను దిగుమతి చేయబడు (బ్రిటిషు గ్యూనానా ప్రభుత్వమువారి కాపనము నేర్పరచిరి. కాని ఆంగ్ల తేక ప్రభుత్వ మిహుచన నంగీకరింపలేదు. కూలిలను ఇండియా, ఆఫ్రికా తేకముల నుండి దిగుమతిచేయవచ్చు నని (బ్రిటిషు గ్యూనానా ప్రభుత్వము వారు తేసిన నూచనతో) ఆంగ్లము తేకభింపలేదు ముదల ప్లాంట్లకు ఆకలేనట్లు పోలేను. కాని, కూలిలలేనినా నులను ప్రతేకము వివాదము జెరుగు నని వారు ఆంగ్ల ప్రభుత్వము నకు నచ్చజెప్పిరి. అందుచే నీ కలస తేకములకు భారతీయులను కూలిలకు సంపుటై భారత రాజ్యాంగములతో అంగీకరించుట బడయునట్లు ఆంగ్ల ప్రభుత్వమువారికి పోల్చాచా ముగవడి నది. ఈ విధముగ భారత తేక మును వితేకముల కలస పోవుటకు 1845 సంవత్సరమున అనుమతింపబడిరి. 5000 మంది కూలిలను దిగుమతి చేసికొనుటకు బ్రిటిషు గ్యూనానా ప్రభుత్వము వారు 75000 పానులను నియంత్రముల కొక కాపనము నిర్మించిరి. ఈ 6000 మంది కూలిలను అప్రకేతమున 1845 సంవత్సరమున తేరిరి. ఈ విషయమును గూర్చి "యూనైటెడు ఎంపైరు" పత్రికలో ఇ. సి. వైలింగ్టన్ గారిట్లు వ్రాసెను:— "బొంబాయివారిను నిర్మూలమైన పిట్టలు, చెరువు తేకము అనుగంటు నమములకు, ఇండియాను కూలిల కచ్చి, దక్షిణ ఆఫ్రికాలోని మనుషుల కలస తేకా భృగదమునకు వాడవచ్చెను. మిగ వ్యయము, పరిశ్రమ అతనిలక్షణములు. అందుచే నతడు స్వల్పభనముతో తృప్తి జెందుచుండెను. క్రిమముగ నత దేవరపరిశ్రమలకు కూడ ఈ తృప్తిమును జరిపజేసెను. కర్మముల రాముల కమిషనులు ఈతని మందిలక్షణములకు అనేకపర్యాయము కీర్తిం చి యుండిరి.

ఈ విధముగ ఇండియాను కూలిల కలస రాజ్యమును సం రక్షించిరి. "వెస్తు ఇండియా" అనుగ్రంథము కూడ ఈ వ్యామును నమస్కరించెను. భారతీయకూలిల బ్రిటిషు గ్యూనానా క్రి నిదాను ప్రకేతములను సంక్షింపించుటకాక, వానిస్థితిని దా నికలకాలమునకంటె కూడ వృద్ధిపొందించిరి. భారత తేకము అ తేకపు ప్లాంట్లముల నూచయముకరకు కాంక్షించుచుండుట గాంచి సంరక్షించినది. ఇందులకు పత్రికలముగ భారత తేక మనుభవించిన కడగండ్లను గూర్చి దెలుపుట విచారకరము.

(నతేకము)

జూబులు

I

ఆంధ్రమండలముల గ్రామాధికార సభ.

అయ్యో, ఆంధ్రమండలముల గ్రామాధికారసభ జనములకు ఆగస్టు 8 వ తేదీన తెల్లారు జిల్లా పురమున ఆహ్వానసంఘములలో ఏర్పడి యీ దిగువవిషయముల తీర్మానములు చేసినది. (1) గ్రామాధ్యక్షుల వారసత్వపురాత్న రద్దుపరచుట విషయమై మద్రాసు శాసనసభలో చర్యకు రాబోవు యిట్లు నిర్ణయము గ్రామాధ్యక్షుల చేతమును అభివృద్ధిరై రా విషయములను గూర్చియు గ్రామాధికారుల అభిప్రాయములను గవర్నమెంటువారికి విన్నవించుకొనుటకు తెలైంబరు 27, 28, తేదీలందు తెల్లారుజిల్లా పురమున లక్ష్మీనరసారెడ్డిగారి పురమందిరమున జరుగుటకు, ఆ మం చర్య నుబ్బకృష్ణరావు పంతులు చి.వి., చి. ఎల్., గారు అధ్యక్షులుగా నుండుటకు (2) తెల్లారు గ్రామమునను గూర్చు మన విలేజ్ ఆఫీసర్లయెడల పట్టుట కలిగిన ఆనా శేషారెడ్డి గారిని ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులుగా శేర్పంచుటకు ఈ సంఘమువారు తెల్లారు పట్టణమున సభ జరిప నిశ్చయించి యున్నార గనుక అన్ని జిల్లాలనుండియు గ్రామాధికారులందరను నై తేదీలందు సభకు దయచేయ ప్రార్థించుట. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు. ఆనం శేషారెడ్డి.

II

తొమ్మిదవ తెల్లారుజిల్లాసభ.

అయ్యో, ఈ సభను ఆర్యకూడ గ్రామమున దీ సంవత్సరము తెలైంబరు 20-21 తేదీలలో కర్ణాటకవాసులు జరుపనున్నారని విశుట తెలియు సంతసించెదను. మా జిల్లా యం దీసభ లిప్పటికి మాట్లాడుటలగు శాశి, నూదురు, కనగిరి, కందుకూరు గ్రామములందు మాత్రము జరిగినది. తక్కిన వాసుగు సభలు తెల్లారుజిల్లా పురమున జరిగినవి. కాబట్టి యీసంవత్సరసభ ఆర్యకూడ గ్రామమున జరుగుటకు ఆలూకాయందలి ధనికులకొన్నామతో పనిచేయుటకుల ఆలూకావారును తమ విద్యుత్ కర్మమును నెరవేర్చువారును న్నారు. ఇతరజిల్లాలలోని జిల్లాసభలకు వందలకొలది కలిసి ధులు నూనేకమై, పట్టణములలోనేగాక గ్రామములలో జరిగిన సభలకు నైతము యెక్కువకుంది విచ్చేసి తమ అభిమానమును చూపుట ఆచారముగనన్నది. కాని మాజిల్లా యండింకను రాజకీయ విషయములం దట్టి యుత్సాహము కలగక పోవుట మిక్కిలి కోచనియము. గ్రామములలో జరుగుసభలకు పట్టణ వాసులగు విద్యార్థులు ఎక్కువకుంది వచ్చినయెడల, గ్రామవాసులకు ప్రోత్సాహకరముగనుండును. ఈ సంవత్సర సభకై నను ఎక్కువకుంది కలిసి ధులు వచ్చెదరని కమొదను. ఈ సభకు భాగ్యవంతులగు టంగుటూరు ప్రకాశముపంతులు గారు ప్రధానాధ్యక్షులకు వహించెదరని విశుట మిక్కిలిసంతోషముగ నున్నది. రాజకీయవిషయములలో వీరి అభిప్రాయములు ఆంధ్రపత్రికాపాతకుల కెల్లరకు తెలిసియే యున్నది. ప్రజాభిప్రాయమును నిశ్చయముగను స్పష్టముగను ముద్రపు గను పరిపాలకులకు విన్నవించుటకు వీరెంతయు సమర్థులు! వీరి యాజమాన్యమున సభ చక్కగ జరుగునుటకు సందియము లేదు. తెల్లారుజిల్లా వారుగ నుండియున్న కారణమున సభాధ్యక్షు కదనికి వీరిని సన్మానసంఘమువారు నియమించుట ప్రజల కనేకులకు సంతోషమును కలగజేసినది. తెల్లారు 1-9-19. సింహపురవాసి.

III

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము.

అయ్యో, హైందవ కేంద్ర ప్రభుత్వమువారు డక్కా విశ్వవిద్యాలయము స్థాపించుటకుగాను ఒకచట్టమును రాబోవు పాశుభ్య శాసన సభ కార్యనిర్వాహ కాలమునందు (తరి పాడింక నున్నారని పత్రికలలో వ్రాసింపబడినది. ఆసమయముననే నాగపురపు విశ్వవిద్యాలయము క్వరలో నిర్మింప వలయునని గో. రావుసాహెబు సేక్ నాథమల్ గారు ప్రతిపాదించురని కూడ వ్రాసింపబడినది. నై విశ్వవిద్యాలయము నిర్మించుటకు యత్నములు జరుగుచున్నవి. ఇట్టి ఉత్సాహపు సమయమున నాంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణమున కెరును కంకణము గట్టుకొన లేదు కాబో! విద్యార్థివిషయములందు గొప్ప విప్లవము క్వరలో నుభవించునట్లు! నూచనముగ నున్నట్లు చున్నది. ఈ మధ్య ప్రచురింపబడిన కలకత్తా

విశ్వవిద్యాలయ విచారణ సంఘ నివేదికలో కలకత్తా విశ్వ విద్యాలయపు క్రస్తుత పరిస్థితులనుగూర్చి సంఘమువారు రేపిథమున విమర్శించినదియు తల్లికాపాతకులకు తెలిసియే యుండును. ఆసంఘమువారు చెప్పినట్లు విశ్వవిద్యాలయము గురించి విచారణ సర్వీసున్నయెడల దాని పరిస్థితులగురించి అతి తీవ్రముగ విమర్శించుటయే గాక ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణ మొనర్పవలసినదని నూడించి యుండురని స్పష్టముగ చెప్పవచ్చును. చెప్ప రాజధానిలో నింకనుండు విద్యార్థివిషయమున చేతులనీన కార్యములన్ని నిర్వహించుట కోక విశ్వవిద్యాలయము చాలదు. ఇంకోకదానిని క్వరలో స్థాపించుట యిక్కడ తరచును. కాన సప్త మాసపు మహాశవ సభయందు తీర్మానించిన ఆంధ్రవిశ్వ విద్యాలయ నిర్మాణ తీర్మానము కార్యరూపము దాల్చుట కావిషయము గురించి ఒకతీర్మానమును రాబోవు పాశుభ్య శాసనసభలో గో. బయ్య న్నసింహేశ్వర క్వరగా రుపపాదించెదరగాక యని కోచుచున్నాడను. ఈవిషయమున ఆంధ్రము క్వరగారి కలిగిన ప్రోత్సాహ మిచ్చెదరగాక.

కలకత్తా గో. వేం. కృష్ణారావు.

IV

రాయకుదురు - వంచమపాతకాల.

అయ్యో, ఆగస్టు 20 వ తేదీ ఆంధ్రపత్రికయందు ఆంధ్రజేతమునందలి వంచమ పాతకాలలనుగూర్చి తెలియగోరువు నల్లపాటి వాడుమంకరావుగారు పెదపాలెనుకుండి ప్రాసించుండిరి. వీరివిషయమును చూచి యెదులకు తెలియగోరినదియు తెలియకున్నది. రాయకుదురు ఆంధ్రరాష్ట్రములో చేరిన కృష్ణజిల్లాలోనిది. ఇచ్చట వంచమపాతకాల యొకటి ఇరుకది సంవత్సరములకు పూర్వము స్థాపించబడినది. ఇది స్థాపించబడినది మొదలు తాలూకా బోర్డుపాలనయంతే యున్నది. దీనికోక ప్రత్యేకభవనము తాలూకాబోర్డులను నిర్మింపబడినది. దీనినిగిరి గడచిన ఆరుమాసములకురకు చాల ఉత్సాహముగ నే యున్నది. ఈ పాతకాల స్థాపించబడినది మొదలు నేటివరకును ఉపాధ్యాయు డొక్కడే. ఈయన విద్యాభికారలచే మన్ననలనుగూడ పొందియుండెను. విద్య గరవుట యందు తదితరులకు సంతకముగను దీనిగోరు. ఈ పాతకాల ఫాదీరిలచే స్థాపించబడినదిగాను. కడచిన ఆరుమాసములకుండియు నీ యుపాధ్యాయునకును వంచములకును అభిప్రాయభేదము లేనియో జనించి, వంచమబాధనపాతకాలకు బంపుట మునిరి. తమ పాతకాల కీ యుపాధ్యాయుని మాన్చి మరయొకరిని, నితమింపుదని అభికారులను కోరియుండిరి. కాని అభికారు లేలవో మానుదాల్చి యూరకుండిరి. పాతకాల పూర్తిగా మూయబడినను, ఉపాధ్యాయునకు వేతనము సరిగముట్టుచునేయున్నది. ఈ పాతకాలను గూర్చి తాలూకా బోర్డు వారును, పాతకాలల నలు అసిస్టెంటు ఇన్ స్పెక్టరుగారును తగుచర్య యంతకాలమువరకును తీసికొనకపోవుట కడు కోచనియము. ఇట్టి విశతీతపరిస్థితులచే వంచములు నిస్సన్నపాశెండి తమ బాంధవకోక ఫాదీరిపాతకాలను బెట్టింపుదని క్రైస్తవ మతవాదకులను గోరుటకు యత్నించుచున్నారని తెలియచున్నది. ఇప్పటికే మనయులచే స్థాపించబడిన హిందూ మతము వెక్కు రీతుల ధీశించినది. ఇకనయినను మనవారు తమ గాధ నిడనుండి హేల్కొంది వంచములు నయిరము మానకపోటిలోనివారె యనియు, భగవంతుడు వారిమతభేదములతో నిమిత్తములేకయే అందరను నమానముగా ప్రేమించుననియు గుర్తించి తమ వంచమసాదకుల పురోవృద్ధికి తోడ్పడవలెను. సర్వకష్టముల కోర్చి భూమిని దున్నుచును, కంటలు బండించువారును వంచములు; దాని ఫలితము ననుభవించువారము మనము. వారిశ్రేణిని మనశ్రేణిగను. రాయకుదురు. చెంగల్వల చిట్టిపంతులు.

V

మదన పల్లి.

(ఒకవిలేఖకునియొద్దనుండి)

మదనపల్లి, ఆగస్టు 27:— వివాహక చతుర్థిదినము క్రితీశులయిన ఆర్. గిరారావుగారి జన్మదిన మగుట కలన ఈ నెల 29 తేదీ శుక్రవారమున క్రితీశ్వర విద్యాలయము నందు వారి జన్మదినమహోత్సవము జలుపబడినది. ఈ సభకు సెనుతి పట్టాభిరామ రావుగారు అగ్రాధిపాతీనత్వమును వహించిరి. వైకపాగ్ర సతీను, వంశమూతరము గీతముతోను సభ పూరం

భింకుబడినది. పిమ్మట చిట్టమూర్తి, రామయ్య చి. ఏ. ఆర్. శేషగిరారావు, యాదవరామ-శివరామకృష్ణ చి. ఏ. గారు గిరారావుగారి జీవితమును గురించి మాటలాడిరి. తదనంతరము గిరారావుగారి జ్ఞాపకార్థము ఈ పట్టణమునందు కార్యకర్తలను నొక కరోకరమైన ధర్మకార్యమును స్థాపించ వలసినదిగా సెనుతి శుభాప్రార్థనాదు సభ్యులయెదుట విన్నవించుచు, గిరారావుగారికి సామాన్యజనుల విద్యాభివృద్ధియందు మిక్కిలి అభిమానము కలిగియుండినందున ఈ పురమునందలి ఆంగ్లోవర్ణా మ్యులర్ ధర్మపాతకాలయందు "గిరారావు ప్రక థాండా గారము" ను పేర నొకగ్రంథాలయము నేర్పాటు చేయవలసిగా మనియు, అందులకుగాను వారు 100 గ్రంథములను ఇచ్చుటకు నిశ్చయించి యున్నామనియు, సీగ్రంథముల నుంచుటకుగాను వాడుక పాడిలో నుండు పోలీస్టేషన్ కుకట రామయ్య కొమారులు పోలెపల్లె, రాధాకృష్ణయ్య కెట్టిగారు దూరం లలో రెండు వీరువాలు వాగ్దానము చేసియున్నారనియు, సభ్యులవెదుట విన్నవించిరి. ఈ సందర్భమున మనకల్లెలో నుండు మాకం. లక్ష్మీనారాయణప్ప కొమారుడు రామసుబ్బయ్య కెట్టిగారు తాముగ వీరువాడుకొని యిచ్చెదమని వాగ్దానముచేసిరి. ఈ ధర్మపాతకాలయందు 'గిరారావు ప్రక థాండాగారము' నుండు వందర్పమున గిరారావుగారి ఛాయా పటము నొకదాని నుంచునుండి పొందుతునని కొందరు మిగిలులు నూడించిరి. వారి కోరికపరకరము నుంఛాయాపటమును ఏర్పాటుచేసి యిచ్చెదమని సెనుతి శుభాప్రార్థనాదు ఒక్క కొనిరి. పిమ్మట వైకపాగ్రసతీను, మదన్న గిరారావుగారు వాడుక గారి గీతముతోను సభ ముగింపబడినది.

భీమునిపట్టణము

(ఒకవిలేఖకునియొద్దనుండి)

గవర్నమెంటు స్కూలు. భీమునిపట్టణము, తెలైంబరు 1:— విశాఖపట్టణములో విరళమునుండి కల గవర్నమెంటు బ్రైనింగు స్కూలు నిచ్చుటికి బ్రాక్సిఫ రగునని ఒక వందలి లిగియున్నది. అది నిజమైనవో మాట్లాడుననుట కొంత అలంకారము. కాని ఈ ప్రెసిడెన్సీలోనిన్ని పట్టణములన్నిటికంటె ఎక్కువప్రతిభ ఈపట్టణము దగద్రీవరకు వునికిపట్టు అతులచేర అభివృద్ధి నొంది ఆక కనబడదు. విద్యార్థుగోల వందలకొలదిజనులు కల 11 ఘంటలవరకు విద్యమునకై ఘోష పెట్టుచున్నను మ్యాన్సికల్ బేయి కుచున్ గారు కాని, రయగుకమిటి మెంబర్లుగాని యెరుకు కనవడరు. సే సేజరుగారి దయకు పాత్రులైన వారికి మాత్రము సమృద్ధిగల విద్యయు దొరకును. రయగుకమిటిమెంబర్లుగా నున్న మహమ్మద్ ఖాదరుషా మరీకాళియ పాపావోలపాపావోల గారును తాలూకా డిప్యూటీమాన్సిలుదారుగారును మెంబర్లుగా నున్నందుకు వీరి సహాయము ప్రజలకు కొంత కలగలదని ఆశయుండెను. కాని సాహేబ్ బహద్దూరగారు తమ మెంబరు పదవిని విడిచిబెట్టిరి. — ఒకపాతకు.

Vitafer

The Greatest of all Tonic Foods

has been aptly described as "Super-nourishment for brain and body."

It is a scientific Food tonic, richly endowed with body-building elements. It is not a temporary stimulant, but an abiding influence for good health.

The GOLD MEDAL Tonic Food

SPENCER & CO. LTD.
SOLE AGENTS
Madras and Branches.

Vitafer Small Tin	2 4 0
" Medium "	3 14 0
" Large "	6 12 0

Printed and Published by K. Nageswara Rao, at the Andhra Patrika Press, 7 Chambu Chetty Street, Madras